PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 12 (4786) | TRST, sobota 14. januarja 1961

Lumumba včeraj nekaj ur na svobodi zaradi upora vojakov proti častnikom

Kasavubuju, Mobutuju in Bomboku je uspelo vojake prepričati, vendar pa je v mestu še vedno zelo napeto - Imeli so tudi kratek razgovor z Lumumbo, ki je odločno zavrnil barantanje, in so ga nato spet zaprli - Lumumbova vojska pripravlja napad na Leopoldville - Nadaljuje se razprava v OZN

LEOPOLDVILLE, 13. — V današnjih popoldanskih urah se je nenadoma razširila novica, da je predsednik kongoške vlade Lumumba spet na svobodi. Prihajale so zelo nejasne vesti in šele pozno zvečer je prišlo potrdilo, da je bil Lumumba dejansko danes nekaj ur na svobodi v Thysvillu, kjer je zaprt skupno z drugimi svojimi pristaši. Tamkajšnja vojaška posadka se je namreč uprla. Toda v Thysville so prišli Kasavubu, Mobutu in predsednik Mobutujevih komisarjev Bomboko, ki jim je uspelo vojake pomiriti, in Lumumba je moral spet v zapor.

Neredi v Thysvillu so se začeli včeraj, ker so vojaki zahtevali, naj jih plačujejo tako kakor padalce. Prišlo je do zaostritve, tako da so vojaki zaprli svoje častnike. Danes zjutraj pa so vojaki odprli celico, kjer je zaprt Lumumba. Vendar pa mu niso dovolili, da bi zapustil taborišče.

Prav tedaj pa so prišli Kasavubu, Mobutu in Bomboko in jim je uspelo vojake prepričati. Verjetno so spet prinesli ameriške dolarje, kakor se je to večkrat zgodilo. Vendar pa so izkoristili priložnost in so imeli razgovor z Lumumbo. Vprašali so ga, v kakšnih pogojih bi se udeležil konference pri okrogli mizi. Po razgovoru so Lumumbo spet zaprli. Ni znano, kakšen je bil rezultat razgovorov. Kasavubu, Mobutu in Bomboko so se nocoj vrnili v Leopoldville. Mobutu je izjavil dopisniku AFP: «Stanje je popolnoma normalizirano. Neredi so nastali samo zaradi nesporazuma med vojaki in častniki. Lumumba je še vedno zaprt». Vendar pa prihajajo vesti o veliki napetosti v mestu in o vrenju med prebivalstvom.

Z druge strani prihajajo vesti, da se Lumumbove čete pripravljajo na napad na Leopoldville, ki ga mislijo izvršiti v času med 21. in 25. januarjem. Zato sta se baje Kasavubu in Mobutu odločila ponuditi Lumumbi važno mesto v Ileovi vladi, ki jo skušata ustanoviti, pri čemer pa do sedaj še nista uspela. Govori se tudi, da je številnim Lumumbovim pristašem in propagandistom uspelo priti iz Stanleyvilla v Leopoldville in Thysville.

Opazovalci ugotavljajo, da se Mobutu do sedaj ni še nikoli sestal z Lumumbo, odkar je bil 2. decembra aretiran. Položaj je bil tedaj zelo ugoden za Mobutuja. Toda v šestih tednih je Lumumbovim četam uspelo prevzeti nadzorstvo nad Vzhodno pokrajino, nad pokrajino Kivu in nad Severno Katango in sedaj ogrožajo Ekvatorsko pokrajino in pokrajino Kasai. Opazovalci so mnenja, da je Lumumbo dostojanstveno zavrnil vsako ponudbo za mesto v Ileovi «vladi», ki jo hoče Kasavubu sestaviti. Mnenja so, da je zahteval takojšnjo izpustitev, treklic obtožb proti njemu in takojšnje sklicanje osrednjega parlamenta.

Glasilo, ki je blizu Kasavubuja, «Afriška navzočnost», piše, da se v Leopoldvillu vztrajno širijo govorice, da bodo Lumumbove čete iz Stanleyvilla prišle preko jezera Leopold na področje Kvango-Kvilu, ki je naklonjeno Lumumbi. Na ta način bi odrezale Leopoldville od ostalega Konga in bi zatem z naskokom zavzele mesto ter nadaljevale operacijo proti severnemu Kongu, kjer prevladuje stranka «Abako», katere predsednik je Kasavubu. Omenjeni list predlaga ustanovitev ožjega «odbora za javno blaginjo». Razen tega predlaga, naj Lumumbo prepeljejo v Elisabethville, «zato da se zajamči njegova varnost», vojska pa naj zasede vsa važna strateška mesta ter naj začasno prepove vse premike prebivalstva.

Kakor običajno, začenjajo razni poveljniki OZN sedaj posredovati v korist Combeja in drugih ameriških agentov. Poveljnik čet OZN v Severni Katangi, angleški general Ward je danes pozval čete osrednje vlade, naj zapustijo Severno Katango. Jasno je, da je bila ta zahteva zavrnjena. Kakor je znano, je Combe izvršil nekatere napade na področja, ki jih je zasedla vladna vojska, z letali, ki jih je dobil od ZDA. Predstavnik OZN je izjavil, da ni mogel ugotoviti, ali so Lumumbove čete dobile ojačenja, in je pripomnil, da izvidnice OZN ne morejo biti povsod istočasno.

Poročajo tudi, da so Combejeve čete stopile v akcijo v severnem delu Katange, kjer se prebivalstvo množično upira in postavlja barikade po cestah, ki vodijo v Manono.

Kakor poroča kongoška agencija, šteje orožništvo v Katangi, ki je glavna sila Combeja, 750 belgijskih vojakov, katerim poveljuje 114 belgijskih častnikov in 117 podčastnikov. Lumumbovi vojaki, ki so zasedli Severno Katango, pripadajo povečini plemenu Baluba, katere so belgijski komandosi izgnali iz Katange, ko je Combe proglasil odcepitev.

Predsednik katanške stranke «Balubakat», ki je nasprotnik Combeja, Sendve, je izjavil, da je vedno pripravljen sestati se s Combejem s pogojem, da se razgovori vodijo v okrilju OZN in da do sestanka pride v vojaškem oporišču Kamini. Combe je namreč zaprosil Sendveja, naj posreduje za sklenitev političnega premirja v Katangi, dokler bi sklicali konferenco pri okrogli mizi. Sendve je sporočil, da bo na svoji bližnji tiskovni konferenci obrazložil svoje stališče o raznih vprašanjih. Medtem pa je pozval vse prebivalce Katange, naj bodo mirni. «Naše ljudstvo je dovolj trpelo, je dodal, vojna ne bo rešila ničesar in ne bo nikoli koristila. Moji bratje Baluba niso ne komunisti ne sovražniki belcev. Prijatelji so vseh in borijo se samo za zrušitev protidemokratične vlade». Dalje je Sendve izjavil, da je glavni smoter njegove stranke združiti Katango s Kongom.

Predstavnik Združenih narodov je davi izjavil, da je položaj v Lueni v Severni Katangi zelo napet, čeprav ni še prišlo do spopadov. V Jadotvillu je prišlo do trenja med Combejevimi vojaki in vojaki OZN. Kakor poročajo, je poveljstvo OZN poslalo sinoči novo opozorilo Combeju, naj ne napade Lumumbovih vojakov v Manonu, ker bi to lahko pripeljalo do splošne vojne.

NEW YORK, 13. — Varnostni svet OZN je nadaljeval danes razpravo o Kongu oziroma o belgijski pomoči Mobutuju za napad na pokrajino Kivu z ozemlja Ruanda Urundi.

Francoski delegat je izjavil, da je sovjetski protest proti Belgiji neupravičen, češ da dovoljenje prehoda Mobutujevim četam po ozemlju Ruande Urundi ni v nasprotju s sporazumom o skrbništvu med Belgijo in OZN.

Turški predstavnik je izjavil, da je zadovoljen z zagotovili belgijskega predstavnika, da ne bodo več dovolili prehoda Mobutujevih čet po ozemlju Ruanda Urundi. Kar se tiče prihodnosti tega ozemlja, ki je pod oskrbo, je sprejel na znanje obljubo belgijske vlade, da bo temu ozemlju dovolila neodvisnost leta 1962.

Britanski delegat je tudi zavrnil sovjetske obtožbe in trdil, da se Sovjetska zveza poslužuje Varnostnega sveta «s cinizmom in prezirom». Seja se je nadaljevala zvečer.

Danes se zaključi «trikotna konferenca» o politiki razvoja

Nasprotujoča si stališča med sindikati in predstavniki kapitalističnih krogov

V diskusiji se je ponovno izkazalo, da delavci in delodajalci govore dva različna jezika - 15-letni načrt za gospodarski razvoj Sardinije Nadaljuje se ofenziva Malagodija proti sodelovanju s socialisti

(Od našega dopisnika)

RIM, 13. — V prostorih ministrstva za državni proračun se je danes nadaljevala «trikotna konferenca» med predstavniki vlade, delavcev in delodajalcev. Na dnevnem redu je bila danes diskusija o splošnih vprašanjih politike gospodarskega razvoja. V tej diskusiji sta prišli do izraza dve temeljni nasprotujoči si stališči: po tej strani so predstavniki sindikalnih organizacij CISL, CGIL in UIL predvsem poudarjali potrebo po načrtni politiki javnih investicij, ki naj dvignejo proizvodnost «našega glavnega vira — človeka», po drugi strani pa so predstavniki delodajalcev zlasti poudarjali potrebo, da se zagotovi prosta pot «spontanim gospodarskim silam». Predstavniki sindikalnih organizacij (razen predstavnikov CISNaL in CISAL, ki so izrazili svoje nasprotovanje vsakršnemu gospodarskemu načrtovanju), so hkrati podčrtali potrebo po koordiniranju med privatnim in državnim sektorjem gospodarstva, kar predstavlja izbiro, ki naj ustreza potrebam dežele.

Predstavnik CGIL Novella je v svojem dolgem govoru poudaril nasprotovanje svoje organizacije gospodarski politiki italijanske vlade in podčrtal, da politika gospodarskega razvoja ne bi imela nobenega smisla, če ne bi skušala rešiti vprašanja brezposelnosti. Italija ima milijon in 600 tisoč brezposelnih, če ne omenimo onih delavcev, ki so le delno zaposleni in prejemajo zelo nizke mezde. Če k temu dodamo še krizo, ki preživlja poljedelstvo — je nadaljeval Novella — gospodarsko depresijo na italijanskem Jugu in še druge podobne negativne pojave, bomo dobili razmeroma jasno sliko položaja, za katerega se imamo zahvaliti gospodarski politiki, ki so jo vodile razne vlade v teh poslednjih 12 letih. V nadaljevanju svojega govora je Novella dejal, da je koncentracija investicij na nekaterih področjih in na določenih sektorjih še bolj zaostrila položaj v celoti. Tajnik CGIL je zanikal, da bi obstajalo protislovje med politiko investicij in politiko povečanja potrošnje, če gospodarska ekspanzija zajame široke množice prebivalstva. Temeljno plat politike investicij predstavlja samostojna vloga, ki jo morajo vršiti javne investicije s tem, da usmerjajo privatne investicije skladno z dejanskimi koristmi skupnosti. Ob zaključku je Novella poudaril potrebo po povišanju mezd, kar nujno vpliva na povečanje potrošnje, in podčrtal potrebo, da se sindikatu prizna večji vpliv v gospodarskem in socialnem življenju dežele.

Po zaključku diskusije o splošnih vprašanjih politike razvoja je minister Pella obrazložil 15-letni načrt za gospodarski razvoj Sardinije.

Konferenca se bo nadaljevala in zaključila jutri.

Vodstvo KPI je imelo danes dva sestanka: na dopoldanskem je odobrilo resolucijo o 40-letnici ustanovitve komunistične stranke, ki bo 21. t. m., na popoldanskem pa je proučilo politični položaj.

Kongresne teze socialistične stranke so danes dobile dokončno obliko; resolucija je razdeljena na pet poglavij: mednarodne perspektive; gospodarske perspektive; kratka analiza sedanjega položaja in perspektive za nadaljnjo politiko; odnosi s KD in KPI; mogoče in nemogoče sodelovanje. Resolucijo bo glasilo stranke «Avanti» objavilo verjetno jutri.

V Milanu so se predstavniki KD, PSDI in PSI sestali danes dopoldne in popoldne. Po sestanku so novinarjem izjavile le, da so diskutirali o programskih točkah treh strank; glede nekaterih so ugotovili soglasje, o ostalih pa bodo še razpravljali. Sestali se bodo spet jutri popoldne. Tajnik PLI Malagodi je v teh poslednjih dneh zelo zaostril svoje dosedanje stališče do vlade in do KD in poudarja, da se nikakor ne šali, ko grozi z opozicijo, če bi se sodelovanje med KD in socialisti razširilo in zadobilo obseg, ki bi nujno vplival na sedanjo vlado. Ta zaostritev je po vsej verjetnosti v zvezi s položajem v Milanu, kjer se je do nedavnega domnevalo, da bo KD sicer sodelovala s socialisti v občinskem svetu, da pa bo v pokrajinskem svetu sestavila centristično upravo s PSDI, PRI in PLI, ker imajo te stranke v pokrajinskem svetu. večino.

Po poslednjih vesteh pa sta KD in PSDI v Milanu Malagodija razočarali in navezali stike s PSI tudi kar zadeva sestavo pokrajinskega upravnega odbora. Spričo tega, je Malagodi imel razgovor s tajnikom KD Morom, vendar pa se zdi, da mu Moro ni dal nobenih zagotovil, ker se v takih in podobnih «nerodnih» primerih kaj rad zateka k izgovoru, da tajništvo KD prepušča reševanje krajevnih vprašanj krajevnim organizacijam KD. Pa tudi sicer je tajništvo KD sporazumno s krajevno organizacijo KD v Milanu, da se sestavi i občinska i pokrajinska uprava s sodelovanjem s socialisti. V Firencah je kandidat za mesto župana La Pira baje imel celo razgovore z Nennijem, da bi pospešil pogajanja s socialisti. V Genovi, kjer so pred dnevi že govorili o doseženem sporazumu, pa se diskusija suče okrog vprašanja, ali naj socialisti sodelujejo neposredno v upravnem občinskem odboru, ali pa naj ga le podpirajo od zunaj. Kar zadeva Sicilijo pa je Moro baje zagotovil Malagodiju in pristašem Scelbe, da ne nameravajo sestaviti deželne vlade levega centra, ko se bodo znebili fašistov.

Kaj je dejansko na stvari pa je težko vedeti. Nejasnost bo trajala le še nekaj dni. V Milanu se bo namreč občinski svet sestal prihodnjo sredo in takrat bomo vedeli, če so pogajanja rodila uspeh. Pa tudi v drugih mestih se bliža zaključna faza reševanja vprašanja krajevnih uprav, ki nam bo pokazala vpliv, ki ga je pri tem imela socialistična stranka.

A. P.

PATRICE LUMUMBA

—«—

Von Brentano obolel

BONN, 13. — Zahodnonemški zunanji minister von Brentano je nenadoma dobil pljučnico in je davi odšel v kliniko. Pred odhodom v kliniko je sprejel pet poslanikov azijskih držav, ki jih je mislil obiskati. Brentano je imel odpotovati 22. januarja ter obiskati Indonezijo, Tajsko, Burmo, Malajo, Cejlon in Singapur. Vrnil bi se v Bonn 8. februarja. Te države bo na podlagi določenega programa obiskal von Merkatz, ki bo nadomeščal von Brentana med njegovo boleznijo.

Napad francoskih letal na tunizijsko ozemlje

Novi atentati v Alžiriji - Francoski kapital beži iz Alžirije - Poziv KP Francije

TUNIS, 13. — Tunizijska vlada je sporočila, da so francoska letala v sredo napadla in bombardirala področje Tala in pozvročila precejšnjo škodo. Razen tega je francoska topništvo streljalo z alžirskega ozemlja na to področje. Topovi so izstrelili 25 granat. K sreči ni bilo človeških žrtev.

V Alžiriji so bili včeraj in danes novi atentati. V Oranu so bile včeraj postavljene v raznih krajih tri bombe, od katerih je ena eksplodirala; vendar pa ni bilo žrtev. Danes je bila odvržena v Costantini bomba proti vhodu policijskega komisariata. Ubiti sta bili dve osebi. V Alžiru je bilo v muslimanskih predmestij več protifrancoskih demonstracij. Policija je na demonstrante streljala. Niso znani drugi podatki.

Nocoj je predstavnik alžirske vlade odločno zanikal trditve, da so se navezali novi stiki med predstavniki francoske in alžirske vlade. Dodal je, da alžirska vlada ne bo dala nobene pobude, dokler ne bo vedela, kakšno pot bo de Gaulle ubral, to je ali se bo odločil za samodoločbo z vsemi potrebnimi jamstvi. Pripomnil je, da vsekakor ne pričakujejo takojšnje odločitve.

Pričakujejo, da bo alžirska vlada končala nocoj ali najpozneje jutri svoje zasedanje.

Medtem se med francoskimi priseljenci v Alžiru ob Alžiriji opaža precejšnja nervoznost. Privatniki in podjetja pošiljajo na milijarde frankov v Francijo. Nastala je s tem kriza, ki zelo zaskrblja francoske oblasti zaradi posledic, ki jih bo vsekakor imela tudi na političnem sektorju. Letos, ki je tretje leto izvajanja načrta za gospodarski razvoj, bi morala Francija investirati v Alžiriji 400 milijard frankov, t. j. sto milijard več kakor lani. Načrt določa med drugim sezidanje 48.500 stanovanj, t. j. 20 odstotkov več kakor lani. Sprašujejo pa se, ali je to umestno prav sedaj, ko so se začeli Francozi zbirati v velikih mestih ob obali, ali pa se kar selijo v Francijo. Strokovnjaki se tudi sprašujejo, kakšen uspeh bo imel razpis posojila 62 milijard frankov v Franciji, spričo položaja, ki je nastal.

V Alžiru pojasnjujejo danes, da René Reygasse, ki je poslal odprto pismo Debreju in sporočil ustanovitev «stranke za alžirsko neodvisnost», ni bil nikoli med voditelji ultrasov, temveč trdijo, da je bil med voditelji «Severnoafriške francoske zveze», iz katere je bil izključen, ker je imel po melunskih razgovorih stike s finančnim ministrom alžirske vlade Francisom.

General de Gaulle pa se sedaj posvetuje s posameznimi ministri. Govori se o spremembah v vladi. Toda v glavnem se poudarja, da bo predvsem imenovan novi minister za prosveto, ker je bil dosedanji minister Joxe imenovan za ministra za alžirske zadeve.

Včeraj je de Gaulle predsedoval seji obrambnega sveta in je nato poslal vrhovnemu poveljniku oboroženih sil v Alžiriji generalu Crepinu dolgo brzojavko, s katero ga hvali, ker so čete med referendumom «vestno izponile zadano jim nalogo». Govori se, da bo general Crepin naslednik generala Elyja, sedanjega načelnika glavnega štaba, ki bo upokojen zaradi starosti.

Centralni komite KP Francije je sklenil pozvati vse stranke in organizacije, ki so se izrekle za pogajanja o samoodločbi Alžirije, naj začnejo skupno veliko kampanjo za začetek pogajanj z alžirsko vlado.

Valonski izvoljeni predstavniki zahtevajo pravico do samoodločanja o razvoju Valonske

400 izvoljenih se je združilo v skupščino predstavnikov valonskega ljudstva in bodo zahtevali sprejem pri kralju, kateremu bodo sporočili svoje zahteve Poslanska zbornica odobrila «enotni zakon» - Vlada zavrnila predlog socialistov za «konferenco dobre volje» - Stavke se nadaljujejo

BRUSELJ, 13. — Belgijska poslanska zbornica je danes odobrila enotni zakon, ki se tiče gospodarskega programa vlade. Proti zakonu so glasovali socialisti, dva komunistična poslanca, en flamski nacionalist in šest liberalcev. Za zakon so glasovali katoličani in večina liberalcev.

Pred glasovanjem je socialistični voditelj Collard predlagal, naj se skliče «konferenca dobre volje» med političnimi voditelji, da bi se sporazumeli o prenehanju stavke. V tem času pa naj bi odložili razpravo o zakonu.

Vlada je predlog zavrnila. Collard je med drugim izjavil: «Ljudstvo ni več za vlado. Zato je važno, da se ljudje dobre volje takoj sestanejo in skupno najdejo rešitev, da se reši sedanja kriza. Vprašanje Valonske, ki je bistveno socialno vprašanje, se tiče področja ki propada. Toda smrt Valonske ne bi koristila Flamski. Povsem mogoče je vskladiti zakonite pravice flamskega prebivalstva z voljo valonskega prebivalstva, da živi in dela na svoji zemlji. Država pričakuje od vlade zgodovinsko gesto».

V odsotnosti Eyskensa je za vlado odgovoril notranji minister Lefebvre, ki je zavrnil socialistični predlog za premirje in je dodal, da bo vlada nadaljevala po dosedanji poti.

Van Acker je na te besede pripomnil, da bo vlada nosila vso odgovornost, za kar se bo zgodilo. Obtožil je vladno večino, da je v preteklih dneh varala socialiste, ki so se zavzemali za spravo. «Ponudili smo vam roko, toda je niste sprejeli. Žrtvovali ste koristi države svojemu samoljubju. Nič vam ni mar, če vaše ravnanje vodi do uničenja dežele. Morate oditi. Samo takojšnja razpustitev zbornice lahko reši Belgijo. Morate odstopiti.»

Zakon bo sedaj predložen senatu, ki se bo sestal 17. januarja.

Socialistični sindikat železničarjev pa je nocoj sklenil nadaljevati stavko, dokler ne bo zakon umaknjen. Izvršilni odbor vodstva Splošne zveze dela pa se je izrekel proti zapustitvi tovarn in pogasitvi visokih peči. To je bilo sklenjeno že pred nekaj dnevi, toda sklep so objavili šele danes popoldne. Centralno vodstvo je najvažnejše vodstvo Splošne zveze dela. V njem je včlanjenih okoli 160 tisoč delavcev gradbene industrije, industrije lesa, papirja, tobaka, petroleja, cementa ter kemijske in usnjarske industrije.

Vsedržavni odbor sindikata rudarjev, ki se je danes sestal, je sklenil nadaljevati stavko rudarjev. Zadevno poročilo, pravi, da so poročila vlade, da so se rudarji na področju Borinage in Charleroi vrnili na delo, povsem lažna.

Socialistična stranka je nocoj sporočila, da se bo borba proti enotnemu zakonu nadaljevala do konca. To so sporočili po sestanku vodstva takoj po izglasovanju zakona v poslanski zbornici. Zadevno poročilo pravi, da je razpustitev parlamenta in razpis novih volitev edino sredstvo za naglo vzpostavitev demokratičnega reda.

Za jutri je napovedan sestanek delegacije valonskih parlamentarcev pod vodstvom Josepha Martela, ki je podpredsednik poslanske zbornice, s kraljem.

V Saint Gervaisu, kjer so se danes sestali izvoljeni predstavniki valonskih socialistov, so sklenili, da bodo zahtevali sprejem pri kralju, kateremu bodo sporočili zahteve, ki so jih danes soglasno odobrili.

Resolucija, ki so jo danes odobrili, pravi: «Socialistični poslanci, senatorji, stalni poslanci in župani na Valonskem, ki so se zbrali v Saint Gervaisu po enem mesecu odločnih stavk valonskih delavcev, s katerimi so solidarni, so se združili v skupščino zakonitih in večinskih predstavnikov valonskega ljudstva. Sklenili so zahtevati pri kralju sprejem, na katerem mu bo izročen svečan poziv, katerega vsebino vsi soglasno odobravajo. Z odobravanjem resolucij, ki so jih nedavno izglasovali valonski socialistični poslanci in predstavniki socialističnih federacij Valonske, izjavljajo, da je sedaj bolj ko kdaj koli v začetki borbi njihov mandat na razpolago stranki. Ugotavljajo, da politika centralizacije zaostruje in pospešuje slabšanje gospodarskega položaja na Valonskem ter nujno postavlja v ospredje vprašanje političnih struktur Belgije. Zahtevajo za Valonsko pravico, da sama odloča o sebi in da izbere poti svojega gospodarskega in socialnega razvoja. Sklenili so takoj ustanoviti stalni odbor z nalogo, da izvrši sklepe skupščine ter da jo znova skliče, takoj ko bo to potrebno.

Zborovanja se je udeležilo 400 izvoljenih predstavnikov Valonske. Po sestanku so številni od teh izjavili časnikarjem: «Glasovali smo za francosko Valonsko». K temu so dali naslednja pojasnila: «Ko govorimo o francoski Valonski, ne mislimo reči, da hoče Valonska zahtevati priključitev k Franciji. Mislimo govoriti o področju, ki naj svobodno živi pod znamenjem francoske kulture, ki je naša kultura».

Predsednik Pakistana v Beogradu Kunc o sklepih v Casablanci

Tito in Ajub Kan poudarjata skupna stališča do mednarodnih vprašanj - O Lumumbovem pismu iz zapora

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13 — Predsednika Pakistana feldmaršala Ajuba Kana, ki je danes dopoldne prispel na tridnevni uradni obisk v Beograd, so na beograjskem letališču pozdravili predsednik republike maršal Tito in najvišji jugoslovanski državni, politični in vojaški voditelji, ki so ga sprejeli z najvišjimi častmi. Beograjčani pa so na vsej poti od letališča do rezidence na Dedinju topio pozdravljali gosta predsednika republike.

Predsednik Pakistana je na letališču takoj po prihodu izjavil, da je narodom Pakistana znana junaška borba Jugoslovanov za svobodo pod vodstvom maršala Tita, izreden napredek Jugoslavije po vojni, kakor tudi neutrudljivi napori predsednika Tita za ohranitev miru na svetu in za dobro človeštva. Ajub Kan je poudaril, da z velikim zadovoljstvom pričakuje izmenjavo misli z izkušenim državnikom, kot je Tito, in da z njim prouči možnosti razširitve in krepitve medsebojnega sodelovanja.

Neposredno po prihodu je predsednik Tito v zveznem izvršnem svetu priredil kosilo v čast predsedniku Pakistana. V svoji zdravici je maršal Tito poudaril pomen procesa osvoboditve narodov Azije in Afrike, med njimi tudi Pakistana, in ugotovil ugoden razvoj medsebojnih odnosov med Jugoslavijo in Pakistanom. Posebno na gospodarskem področju je izrazil pripravljenost Jugoslavije, da obstoječe ugodne možnosti izkoristi za nadaljnji razvoj odnosov in sodelovanja.

Nadaljnji razvoj odnosov kaže, da je moč uresničiti konstruktivno sodelovanje ne glede na razlike v družbenih sistemih in pogledih na posamezna mednarodna vprašanja, s pogojem, da se medsebojno spoštujejo načela neodvisnosti, enakopravnosti in nevmešavanja v notranje zadeve. Tito je ugotovil, da je prav spričo razlik v ocenitvah in stališč, ki obstajajo ne samo med Jugoslavijo in Pakistanom, temveč tudi med drugimi državami, potrebno truditi se, ko gre za mir in rešitev velikih mednarodnih vprašanj, da se postopno te razlike premagajo. Prav ta dejstva upošteva politika aktivne miroljubne koeksistence, za katero se Jugoslavija dosledno zavzema. «Tako je po našem mnenju, je poudaril Tito, politika koeksistence edina možna alternativa vojni, ki stoji pred človeštvom, globoko zainteresiranim za svoj obstoj in napredek.»

Tito je izrazil zaskrbljenost Jugoslavije zaradi poslabšanja mednarodnega položaja posebno zradi zaostritve odnosov med velikimi silami in poudaril, da gre za nevarno oživitev tendenc, da se izsilijo enostranske rešitve. «Mislim, da je oživitev teh tendenc nevarna, kar nam dokazujejo tudi izkušnje iz preteklega leta.» Tito je dodal, da je izkušnje kažejo, da velike sile ne morejo in ne smejo same odločati o usodi človeštva, kajti vprašanje miru in uresničenje mednarodnega sodelovanja je skupna stvar vseh držav. Tito je poudaril, da poskusi, da se države, ki so nedavno postale svobodne, ponovno postavijo v odvisnost od drugih držav, ustvarjajo nevarno žarišče, kot do dokazuje položaj v Kongu in Laosu. Jugoslavija nasprotno meni, da je potrebno z mednarodno organizirano gospodarsko in tehnično pomočjo in z dvostranskimi sporazumi s pomočjo OZN pomagati razvoju novih neodvisnih držav v interesu miru in mednarodnih odnosov sploh. Nato se je posebno dotaknil vprašanja o razorožitvi in poudaril znano jugoslovansko stališče o nujnosti hitre sklenitve splošnega sporazuma o razorožitvi in da se pred tem takoj prepovedo poizkusi in uporaba jedrskega orožja. Ta in druga mednarodna vprašanja kažejo, da je skrajni čas, da se vse države trudijo, da se z obnovitvijo stikov s pogajanji in konkretnimi sporazumi ozdravijo mednarodni odnosi in da se hladna vojna in metode sile odstranijo kot sredstvo zunanje politike.

Predsednik Ajub Kan se je v odgovoru na zdravico zahvalil za prisrčen in gostoljuben sprejem. «Plodno sodelovanje med Jugoslavijo in Pakistanom bo nov primer, kako narodi z različnimi družbenimi in političnimi sistemi lahko aktivno sodelujejo skupno za ohranitev miru in za blaginjo človeštva. Zunanja politika Pakistana, je ugotovil Ajub Kan, stremi po prisrčnih odnosih z vsemi državami. Mi verjamemo v načela poštenja in korektnosti v notranjih in mednarodnih poslih in smo pripravljeni dati največji prispevek v korist miru in napredka med narodi. Kot vidite, so naši cilji v bistvu isti, čeprav imamo mogoče različne poglede na posamezna mednarodna vprašanja. Popolnoma želimo z Jugoslavijo zaskrbljenost glede položaja v Kongu in Laosu in da kolonializem predstavlja ne le nevarnost za mir, temveč da krši načela človečnosti. Pakistan prav tako meni, da je popolna razorožitev imperativ za ohranitev miru, ter zahteva prepoved uporabe jedrskega orožja in poizkusov. Ajub Kan je nadalje poudaril, da Pakistan popolnoma soglaša z Jugoslavijo, da je nujno potrebno z gospodarsko in tehnično pomočjo odstraniti razlike med razvitimi in nerazvitimi področji: na svetu in da je to pomoč treba dati s pomočjo OZN brez kakršnih koli pogojev.

Ajub Kan je prikazal težave Pakistana in napore njegove vlade, da bi našli sistem demokracije, ki bi bil najbolj v skladu z razmerami in ki bi ga ljudstvo razumelo in lahko uresničilo. Navedel je reforme, ki jih je vlada Pakistana uvedla zadnje čase na raznih področjih, posebno na področju likvidacije nepismenosti. Poudaril je, da je Pakistan napravil drugi petletni načrt. «Cilj našega načrta je v primerjavi z vašim skromen, toda za uresničenje tega skromnega cilja nam je potrebna velikodušna pomoč naših prijateljev. Prepričan sem, da bodo vaše dragocene izkušnje vsakega načrta za nas zelo koristne.

Zaradi kratkega bivanja predsednika Pakistana v Jugoslaviji so se že danes popoldne začeli razgovori med predsednikom Titom in Ajub Kanom in njunimi sodelavci.

Po razgovorih je predsednik Ajub Kan izročil predsedniku Titu najvišje pakistansko odlikovanje, red Pakistana, a predsednik Tito Ajub Kanu red jugoslovanske zastave velike zvezde. Po razgovorih je predsednik Ajub Kan sprejel v svoji rezidenci šefe diplomatskih misij. Nocoj je v palači zveznega izvršnega sveta predsednik Tito priredil slovesen sprejem v čast svojem gostu.

Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc je na današnji tiskovni konferenci pozitivno ocenil sklepe konference šefov afriških držav v Casablanci. Te sklepe, ki izražajo odločnost voditeljev afriških držav, da izdelajo oblike medsebojnega sodelovanja in enotnost akcije, da bi konstruktivno prispevali k rešitvi problemov afriške celine, posebno vprašanja Alžirije in Konga, Jugoslavija pozdravlja in podpira. Rezultat nedavnega refereduma v Alžiriji, je poudaril Kunc, očividno govori v korist teze začasne alžirske vlade in v korist teze začasne alžirske vlade in v korist nujno potrebne in hitre rešitve tega vprašanja v skladu z upravičenimi zahtevami alžirskega ljudstva.

Obisk pakistanskega predsednika Ajub Kana, ki je danes prispel v Beograd, potrjuje pozitivni razvoj dvostranskih odnosov med Jugoslavijo in Pakistanom in bo nedvomno prispeval k nadaljnji poglobitvi medsebojnega sodelovanja posebno na gospodarskem področju, na področju znanosti, tehnike in kulture.

Albanska telegrafska agencija je 9. t.m. objavila zanikanje v zvezi z nedavnim procesom proti albanskim vohunom v Peči in v Skoplju. Na vprašanje, kako ocenjuje ta demanti, je Kunc izjavil: «Demanti označuje obsojene agente kot navadne zločince, in avanturistično degenerirane tipe. Temu priznanju, glede na dejstvo, da je bilo na procesu dokazano, da so bili obsojenci v službi albanske obveščevalne službe, mislim, da ni potreben noben komentar. Toda omemba vprašanja albanske manjšine v Jugoslaviji v tem demantiju jasno odkriva ozračje in napore albanske obveščevalne službe».

V zvezi s pismom, ki ga je predsednik kongoške vlade poslal iz zapora zastopniku OZN Dajalu, je Kunc izjavil, da to pismo opozarja na že znano dejstvo o nezakoniti aretaciji in nečloveškemu ravnanju v zaporu. Obžalovati je, je poudaril Kunc, da organi in poveljstvo OZN še niso sterili nobenih stvarnih ukrepov da bi se zagotovilo spoštovanje in izvajanje oblasti zakonitim zastopnikom, na katerih poziv so bile sile OZN poslane v Kongo.

Kunc je prav tako obvestil novinarje, da jugoslovanska vlada še ni prejela od francoske vlade odgovora na protestno noto zaradi zadržanja jugoslovanskih ladij na odprtem morju. Prav tako še ni odgovora sosednih socialističnih držav Madžarske, Romunije in Bolgarije na jugoslovanski predlog o pogajanjih za vzpostavitev malega obmejnega prometa.

B. B.

Angleška oporišča za nemško vojsko?

LONDON, 13. — «Daily Express» piše, da bo Zahodna Nemčija v kratkem zahtevala od britanske vlade seznam vežbališč, letalskih oporišč in drugih vojaških naprav v Angliji, ki bi jih želela uporabljati za svoje oborožene sile. Če bo ta zahteva sprejeta, bodo prve skupine nemških vojakov prišle v Veliko Britanijo še pred koncem leta.

List dodaja, da bo bonnska vlada izročila NATO podroben dokument o vojaških oporiščih, ki jih nemška vojska želi uporabljati v tujini, in dodaja, da bi želela uporabljati v Angliji tri vrste oporišč: skladišča streliva, goriva in nadomestnih delov, ki so precej oddaljena od «prve črte» NATO; letališča, ki naj omogočijo nemškemu letalstvu prevažati material; taborišča za vežbanje.

Predstavnik zahodnonemške vlade je sporočil, da je Adenauer sprejel vabilo Mac Millana, naj 22. in 23. februarja obišče Anglijo.

Kralj Saudske Arabije je vsakih 14 dni oče

Pred kratkim so nastale nove spremembe v Saudski Arabiji. Oblast je zopet prevzel kralj Saud. Ob tej priložnosti sta list «Weltwoche» in agencija AFP objavila zanimive podatke o vladajočih osebnostih v tej deželi in življenju v njej.

Spremembe, do katerih je prišlo zdaj v Saudski Arabiji, so dejansko posledica krize, ki traja že več let. Že v začetku leta 1960 je moral emir Fejsal odpotovati v Evropo na zdravljenje. Ni pa hotel oditi iz Saudske Arabije, da ne bi prej zavaroval reforme, ki jih je skušal uvesti, med drugim na finančnem področju. Tedaj je predlagal kralju Saudu, naj imenuje začasnega predsednika vlade, kar pa je ta odklonil v želji, da bi se ponovno dokopal do popolne oblasti v deželi, ki jo je leta 1958 moral izročiti bratu. Ker namreč ni upravljal dobro družinskega premoženja, je naletel na pravcati odpor vseh članov svoje družine, v inozemstvu pa na hudo gonjo proti njegovi osebnosti zaradi zarote, ki jo je koval proti predsedniku ZAR Naserju in zaradi pomoči, ki jo je dajal jordanskemu kralju Huseinu.

V istem času je Saudska Arabija doživljala najresnejšo finančno krizo. Država ni mogla več plačevati svojih uradnikov. Kraljeva družina se je bala upora, ki bi mogel vreči dinastijo in princi so prisilili kralja k nekakšni abdikaciji. Kralj je nominalno obdržal oblast, toda dejansko je prenesel vso odgovornost na svojega brata, prestolonaslednika Fejsala.

Fejsalu se je posrečilo urediti finance. Skušal je izvesti reforme v državni upravi ter uvedel dobre odnose z ZAR. Postal pa je nepriljubljen v kraljevski družini, ker je odklonil, da bi raznim princem, ki jih je približno štiri sto, dajal denar, ki jim ga je nekdaj dajal zelo liberalno kralj Saud. In zato so se «oškodovani» princi združili s trgovci in upniki države, ki so bili prav tako prizadeti s Fejsalovimi reformami, omejitvijo uvoza, ki ni bil nujno potreben za gospodarstvo dežele, in z revizijo računov, ki so bili nerealni.

Ena izmed prvih potez emira Fejsala, ko je pred dvema letoma prevzel oblast v Saudski Arabiji, je bila ukinitev saudske subvencije Jordanu. Pod njegovo upravo so lani prvikrat prišli Saudijci v upravni odbor velike ameriške družbe ARAMKO, ki izkorišča nafto v Saudski Arabiji. Nafta je še eno področje, katerega reagiranje je bilo treba pričakovati v prihodnjih dneh. Črno zlato je dejansko velik vir moči v tej ogromni državi z več kot 2,1 milijona kvadratnih kilometrov in samo s sedmimi do osmimi milijoni prebivalcev, ki žive izključno v puščavskem središču polotoka. Američani imajo na podlagi sporazuma, obnovljenega leta 1957, zelo pomembno oporišče v Dahranu ob Perzijskem zalivu v središču petrolejskega bazena, ki ga izkoriščajo, v zamenjavo pa dajejo subvencije saudski vojski. Ko je Fejsal prišel na oblast, je bilo vsem jasno, da ne bo nikomur za lutko, vendar pa je pokazal naklonjenost do panarabske ideje in je zavzel čvrsto stališče proti ameriškemu letalstvu, ki je nameščeno na oporišču v Dahranu.

Velika stopnja zaposlenosti, dosežena zaradi izkoriščanja nafte, je dovedla v tej deželi do rojstva delavskega razreda in kadra tehniških strokovnjakov. Razen tega se poleg buržoazije, ki je danes v Meki, Medini in Dželi, začenja pojavljati ta razred tudi v prestolnici Riadu.

V Riadu so ena poleg druge palače iz tisoč in ene noči, katere zidovi so popisani s surami iz korana, in palače, med njimi tudi kraljeva, ki so razsvetljene z neonsko razsvetljavo. Med reklamnimi napisi coca-cole prenašajo saudski nomadi v mehovih iz ovčje kože ali v kantah za avtomobilski bencin umazano vodo, ki so jo komaj natočili iz skoraj suhih vodnjakov. V mehovih prenašajo nomadi vodo za napajanje kamel, v kantah pa vodo za pranje cadilacov svojih gospodarjev. V tej arabski deželi vlada brezmejni anahronizem. Kaže se tudi pri graditvi najmodernejših bolnišnic v Riadu, prestolnici Saudske Arabije, v kateri kaznujejo tatove tako, da jim odsekajo roko. Oče današnjega kralja, ki je zajel 19 pripadnikov plemena Osazin, je ukazal, na umore osemnajst ujetnikov, devetnajstega pa je izpustil, da bi pripovedoval po kraljestvu o pravičnosti saudskega kralja. Ti zakoni «strogosti in pravičnosti» izvirajo iz dobe, ko je bil poglavitni poklic ropanje kamel in si je lahko vsak morilec odkupil življenje s kamelami. Kava je bila v tem času važnejša kakor šola.

Na podlagi enega izmed takšnih prastarih zakonov vodi sedanji saudski kralj, ki razpolaga z «brodovjem» sedemnajstih convairov, hčerke iz šotorov svojih prijateljev šejkov v svojo razkošno palačo. Njihove očete oškoduje z bogatimi darovi, pogosto s cadilaci. Oče današnjega kralja je imel štirideset sinov, hčera pa ne štejejo. Današnji kralj Saud ima poleg štirih «zakonitih žen» še 38 priležnic, ki žive v 38 vilah, zgrajenih v zaledju dvora. Najljubša mu je 30-letna lepotica črnka Om Mansur, ki mu je v začetku stregla kot sužnja s kavo.

«Prestolonaslednica» je postala s petnajstimi leti. Saud obožuje črnke. Neki črni suženj vodi knjigo kraljevskih miljenk in skrbi, da ni nobena izmed njih zapostavljena.

Kralj Saud dobi vsakih štirinajst dni otroka. Število kraljevih sinov ni točno znano, ker se priležnice pogosto menjajo in odhajajo mnoge izmed njih z dvora s svojimi otroki v puščavo k svojim staršem. Toda po cenitvi nekaterih poznavalcev razmer je na dvoru 124 otrok kralja Sauda, med katerimi je 40 do 50 sinov. Princ Mašur, ki je njegov ljubljenec in je star sedaj devet let, ima skoro prav toliko konj kolikor njegov oče. Na prinčevi svatbi pred šestimi meseci je bil tudi diplomatski zbor iz Džede, čigar člane so pripeljali v Riad s posebnim letalom.

Princ Mašur stanuje v posebni vili od šestega leta naprej. Vsako jutro se odpelje z avtomobilom v šolo, kjer se uči skupaj z drugimi princi koran na pamet. Obeduje v svoji vili, popoldne pa se igra v parku z vrstniki. Medtem ko imajo drugi princi na razpolago samo po en avtomobil najboljše svetovne znamke, ima princ - ljubljenček na razpolago sedem avtomobilov raznih znamk.

Prestolnica Riad je tako rekoč nastala iz nič, in sicer po ukazu kralja Sauda. Ko je bil sprejet sklep, da se saudska prestolnica prenese iz Džede na to križišče cest v notranjosti arabskega polotoka, je bil na kraju, kjer je današnja moderna prestolnica, stari dvor iz opeke, v katerem se je rodil oče sedanjega saudskega kralja, razen tega mošeja, orientalski trg, nekaj prastarih trdnjav in razrahljan zid, ki je vse obdajal. Še leta 1952 prebivalci starega Riada niso poznali cementa. Leta 1953 je stekla do Riada železnica in tedaj so začeli dovažati to gradivo. Kralj je odredil, naj se v Riadu zgradi dvor. Največja palača v Riadu je dvorec, v katerem stanuje kralj. Nato je okoli dvora zrasla cela vrsta drugih poslopij, ki spadajo k dvoru, vse pa je obdano z zidom, dolgim 8 km in visokim 4 m.

Poleg dvora so zgradili osem veličastnih poslopij za saudska ministrstva, kakor tudi najrazkošnejše vile za ministre. V ministrstvih je 3.000 prostorov s 3.000 telefonskimi aparati. Bolnišnica ima 400 postelj. Toda v Riadu je zgrajeno vse brez načrta. Ta poslopja štrle iz peska kakor koze. V osrednji dvorani kraljevega dvora je sedemnajst lestencev iz beneškega stekla in perzijska preproga velikosti 70x20 m.

Med samimi Saudijci se včasih slišijo presenetljive kritike: «Vsi kralji zidajo dvorce. To nikakor ni slabo. Pozneje bodo to lahko muzeji. Kompleks, ki ga je sedaj zgradil zase kralj Saud, je prevelik za narodni muzej Saudske Arabije, toda kaj moremo napraviti. Nimamo možnosti, da bi mu preprečili razsipanje ljudskega denarja, ker ga brani oborožena vojska deset tisoč beduinov, ki so vedno pripravljeni streljati v ljudi. Žive na bližnjih oazah in prejemajo lepo mesečno plačo samo zato, da bi ostali zvesti svojemu kralju.»

Predsednik vlade Fanfani z ministroma Pello in Campillijem med konferenco med vlado, delodajalci in sindikati v Rimu

Po izstrelitvi italijanske rakete

Po programu bodo sledile še nadaljnje izstrelitve

Prof. polkovnik Luigi Broglio je imel včeraj tiskovno konferenco, na kateri je podrobno opisal izstrelitev in raketo

RIM, 13. — Polkovnik prof. Luigi Broglio se je danes z vojaškim letalom vrnil v Rim s Sardinije. Poleg vojaških predstavnikov ga je sprejela velika skupina časnikarjev in fotoreporterjev. Časnikarji so hoteli zvedeti podrobnosti o včerajšnji izstrelitvi rakete. (Prof. Broglio je častnik v stalni efektivni vojaški službi in ima čin polkovnika letalskega inženirstva. Kot je po zakonih dovoljeno je tudi profesor na rimski univerzi in v tem svojstvu predseduje odboru za vesoljske raziskave pri Državnem svetu za raziskave — CNR).

Takoj ko je prišel iz letala, je prof. Broglio povedal, da spada včerajšnji poskus na Sardiniji v znanstveni program, h kateremu je pristopilo več držav. Poskus je predstavljal znatne težkoče, ker se ni vedelo, kako bo z natrijevim oblakom, in so bile zato potrebne posebne meteorološke razmere. Izstrelitev je torej zahtevala organizacijo, ki je brezhibno funkcionirala. O rezultatih izstrelitve bo mogoče govoriti kaj več, ko bodo razvite fotografije. Kolikor je bilo mogoče presoditi z očesom, so v višini, do katere je prišla raketa, vetrovi hitrosti 140 do 150 km na uro.

V prihodnje se bodo poskusi ponovili in skušali bodo doseči še večje višini, do 400 km. Profesor Broglio je poudaril, da je bila včerajšnja izstrelitev prva v Evropi. Prihodnje pa najbrž ne bo prej kot čez dva meseca.

Profesor Broglio je imel na sedežu CNR tiskovno konferenco, kjer je povedal mnogo podrobnosti v zvezi z včerajšnjo izstrelitvijo rakete na Sardiniji.

—«»—

FAO in kobilice

RIM, 13. — Od 16. do 20. januarja bo v Rimu pri FAO — Kmetijski mednarodni organizaciji — sestanek posvetovalnega strokovnega odbora za borbo proti kobilicam. Na dnevnem redu je tudi obravnava načrta, ki ga je odobril posebni sklad Združenih narodov s tem, da bi ga izvedla organizacija FAO.

Ta načrt predvideva 3.75 milijona dolarjev izdatkov. Sistem borbe bi bil zelo učinkovit in hkrati poceni, kar bi zmanjšalo stroške tistih držav, v katerih delajo kobilice največ škode. Teh držav je okrog 60, v prvi vrsti v Aziji in Afriki in njihova površina znaša več kot devet milijonov kvadratnih milj. Kobilice ogrožajo nič manj kot 300 milijonov ljudi ali eno osmino vseh prebivalcev sveta.

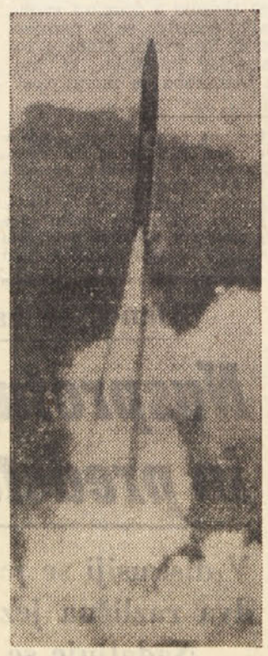

Izstrelitev poskusne rakete z neke baze na Sardiniji

Otto Hahn za miroljubno uporabo atomske energije

Častni predsednik inštituta «Max Planck» in Nobelov nagrajenec prof. Otto Hahn je včeraj obnovil svoj poziv, naj bi se atomska energija uporabljala samo za miroljubne namene. Otto Hahn je znanstvenik, ki je konec leta 1938 uspel razbiti atom urana. Včeraj je izrazil tudi upanje, da nobena država več ne bo hotela imeti atomskih bomb. «Vznemirja me misel, je rekel Hahn, da lahko n. pr. ena bomba, ki bi jo razstrelili v Afriki, pripravi še druge države Afrike do tega, da bi hotele imeti to strašno razdejalno sredstvo. Čudovite možnosti za miroljubno uporabo atomske energije morajo prevladati nad smrtno nevarnostjo, ki jo predstavlja že ena sama atomska bomba.»

Morton Robinson je umrl

Včeraj je v New Yorku umrl 62-letni pisatelj Henry Morton Robinson, ki se je 23. decembra oparil, ko je zaradi slabosti padel v kopalno kad z vročo vodo. Znan je posebno njegov roman «Kardinal», objavil pa je še več drugih romanov. Učil je jezik in slovstvo na kolumbijski univerzi od 1920 do 1930. Pozneje je bil do 1954 član uredništva revije «Reader's Digest».

Koliko in kaj berejo Francozi

Dasi je francoska založniška proizvodnja v stalnem napredovanju, Francozi le še ne berejo dovolj; tako ugotavlja francoski tisk, ki objavlja rezultate neke ankete. Društvo avtorjev je namreč z anketo ugotovilo, da 6 odstotkov vsega prebivalstva sploh nič ne bere, 52 odst. se omejuje na branje časopisov, dnevnikov in tednikov, in samo 42 odst. bere knjige in časopise. Od teh 42 odst. jih 6 odst ne prebere več kot eno knjigo v treh mesecih, 18 odst. prebere v tem času dve do pet knjig, 9 odst. šest do devet knjig in 9 odst. več kot deset knjig. Vendar se je prodaja v l. 1960 povečala za 15 odst. v primerjavi s prejšnjim letom. Področja, na katerih se je opazil največji porast prodaje, so: znanstvena, tehnična in otroška literatura.

Letošnji «festival dveh svetov»

Letošnji «Festival dveh svetov» v Spoletu bo od 15. junija do 16. julija. Tudi letos bodo na sporedu opere, baleti, drama in koncerti. Začel se bo v Novem gledališču z opero «Vanessa», ki jo je skomponiral Samuel Barber na besedilo Giancarla Menottija. V istem gledališču bodo predvajali tudi «Salomé» Richarda Straussa ter nekaj novih baletov Mauricea Bejarta, ki jih bo izvajal «Ballet du XX siécle». Glede dramskih del so se že začela pogajanja za neko italijansko novost, za eno elizabetinsko predstavo in pa za neko novo dramo, ki jo bo baje John Osborne prihranil prav za Spoleto, da bi tu doživela svojo praizvedbo. V gledališču Caio Melisso bodo izvedli neko italijansko delo iz 16. stoletja, ki ga je treba še določiti, nato «Liste iz albuma 1961», ki jih bo pripravil Giancarlo Menotti in pri katerih bo sodelovala skupina plesalcev pod vodstvom Giancarla Vantaggia. Nastopilo pa bo v tem gledališču še marionetno gledališče «Lalka» iz Varšave. «Festival dveh svetov» se bo zaključil z Brahmsovim «Nemškim Requiemom», ki ga bo dirigiral Thomas Schippers in ki ga bodo izvajali pred stolnico.

Senzacionalen uspeh poskusov znanstvenikov v Bologni

Prvič je uspela umetna oploditev jajčeca izven človeškega telesa

Poskus je napravil prof. Daniele Petrucci z nekaterimi sodelavci - Pri presojanju tega uspeha so razni znanstveniki precej skeptični in poudarjajo, da poskus nima nobenega praktičnega pomena

BOLOGNA, 13. — Vsi današnji italijanski časopisi prinašajo vest o eksperimentu profesorja Daniela Petruccija, ki mu je s svojimi sodelavci po štirih letih poskusov uspelo v laboratoriju izvesti umetno oploditev ženskega jajčeca z moškim semenom izven telesa. Poskus je trajal 29 dni in prof. Petrucci je vse filmsko posnel ter napravil izredno serijo filmov v barvah in v črno-belem.

Prof. Petrucci, ki ima 38 let, se ukvarja predvsem z znanstveno kirurgijo in je bil večkrat v inozemstvu na specializacijah. Že dalj časa je njegov študij usmerjen predvsem k presaditvi tkiva.

V italijanskih univerzitetnih krogih je Petruccijev eksperiment naletel na različno reakcijo. Nekateri poskusu ne pripisujejo nič izrednega, češ da so bili podobni poskusi že napravljeni in da ne morejo imeti nikakega konkretnega pomena. Tako je prof. Leghissa, ravnatelj Inštituta za komparativno anatomijo na bolonjski univerzi, dejal, da ostaja pri poskusu kot novost edino Petruccijev način filmanja. Dokaj negativno sodbo o poskusu je podal tudi prof. Cerquiglini z rimske univerze.

Poskus so takoj komentirali tudi katoliški predstavniki, kot n. pr. jezuit Bosio, ki je navedel, da so že bili poskusi umetne oploditve, da pa ni mogoče doseči diferenciacije celic. Bosio je tudi dejal, da je take poskuse, kot je bil Petruccijev, že obsodil papež Pij XII kot nemoralne. Oglasila sta se tudi pater Gallo z gregorijanske univerze ter prof. Gedda.

Danes je prof Ingiulla, ravnatelj ginekološke klinike v Firencah, dejal, da se po njegovem mnenju dela hrup brez potrebe. Taki poskusi so že znani in ne predstavljajo nič izrednega. Oploditev «v steklu» je mogoča, toda od teh poskusov pa do rojstva življenja v laboratoriju je velika razlika.

V Franciji je Petruccijev poskus naletel na velik odmev. Akademik Jean Rostand je rekel, da pričakuje nadaljnjih obvestil o eksperimentu. Če je vse skupaj res, je zelo zanimivo obenem pa tudi vznemirjujoče: kajti človeški embrio so gojili in potem so ga uničili. In tu se Rostand vprašuje, ali ima znanstvenik pravico, delati take poskuse. Z največjo rezerviranostjo je vest sprejel profesor Thibaud, ravnatelj državnega centra za zootehnične preiskave in francoski specialist v genetičnih raziskavah. List «France - Soir» piše, da so se nekateri francoski zdravniki odločili, da gredo takoj v Italijo, nato pa nadaljuje: «Očitno je, da ne more priti do nobene praktične posledice iz teh poskusov ne za sedaj ne za dolgo let. Specialisti so brez kakih posebnih namenov napravili nekaj sijajnega. To pa je vse».

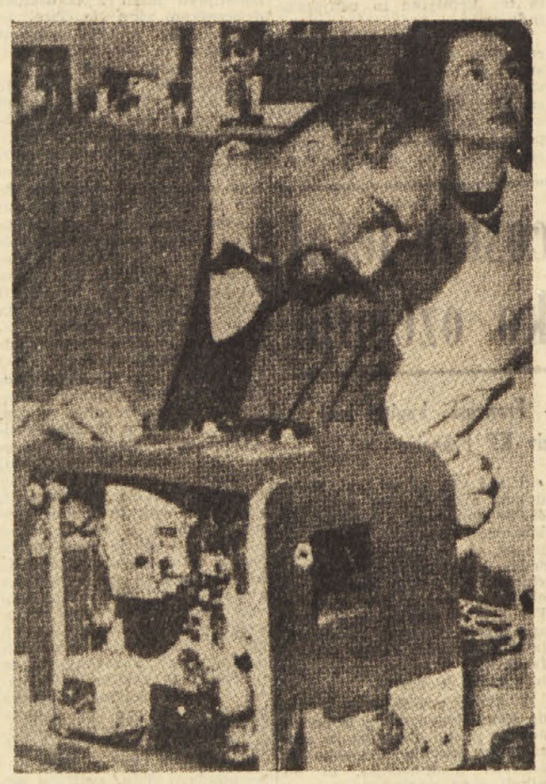

Prof. Daniele Petrucci, ki je vodil poskus z umetno oploditvijo, s svojo asistentko dr. Lauro De Pali

—«»—

Umberto in Maria José

ŽENEVA, 13. — Neki italijanski časopis je pred dnevi pisal, da se bosta bivši italijanski kralj Umberto in njegova žena Maria José morda ponovno pomirila. Toda v Ženevi pravijo, da ta zadeva ni tako enostavna. Odnosi med Umbertom in Mario José, pravijo tisti, ki poznajo dobro bivšo kraljico in njene otroke, so bili vedno «polni razumevanja in prisrčnosti», tako da pravzaprav nista bila nikoli dejansko ločena. Razlog za ločitev je baje v dejstvu, da Umberto ne sme dolgo bivati v državah, ki mejijo na Italijo, zlasti pa ne v Švici, kjer lahko ostane samo 48 ur. Hkrati pa je znano, da sta se Umberto in Maria José ločila že v prvih mesecih izgnanstva leta 1946.

—«»—

14-letna mati

RAGUSA, 13. — Stirinajstletna Maria Giliberto iz Castelvetrana je srečno povila danes deklico težko tri kilograme. Marijin mož Ignazio Garaffa je star 18 let; po poklicu je delavec.

—«»—

Pornografski filmi

MILAN, 13. — Pozno ponoči je oddelek leteče policije vdrl v kletne prostore nekega poslopja na Viale Piave, kjer je zasačil 14 oseb, ki so prisostvovale predvajanju pornografskih filmov. Zvedelo se je, da je policija aretirala 6 oseb in zaplenila 5 filmov.

—«»—

TOKIO, 13. — Šest mrtvih in 112 ranjenih, med katerimi 4 zelo težko, je bilanca železniške nesreče, do katere je prišlo v bližini Jokohame. Brzec, ki je privozil iz Tokia, se je zaletel na nekem prehodu v avtobus, pri čemer sta se dva vagona iztirila. V prvega od njiju se je zaletel drugi vlak, ki je prav tako privozil iz Tokia, pri čemer se je vagon vnel.

S helikopterjem rešil 105 alpinistov

DUNAJ, 13. — Avstrijski notranji minister Afritsch je izročil visoko priznanje žandarmerijskemu inšpektorju Edoardu Bodemu, ki je v svojstvu pilota helikopterja oddelka za prvo pomoč notranjega ministrstva na področju Innsbrucka v zadnjih štirih letih rešil 105 alpinistov in opravil še številne opazovalne in oskrbovalne polete.

Določeni so pevci posameznih pesmi na bližnjem festivalu v Sanremu

SANREMO, 13. — Družba ATA, ki organizira 11. festival v Sanremu, je danes zvečer objavila, kateri pevci bodo peli posamezne pesmi na festivalu, ki bo 26., 27. in 28. januarja v salonu občinskega kazinoja v Sanremu.

Seznam je tak:

«A. A. Adorabile cercasi»: Bruno Martino-Jula De Palma,

«Al di là»: Betty Curtis-Luciano Tajoli,

«Benzina e cerini»: Giorgio Gaber-X,

«Carolina dai...»: Sergio Bruni-Rocco Granata,

«Che freddo»: Giacomo Rondinella-Edoardo Vianello,

«Come sinfonia»: Teddy Reno-Pino Donaggio,

«Febbre di musica»: Arturo Testa-X,

«Il mare nel cassetto»: Johnny Dorelli-Milva

«Io amo, tu ami»: Mina-Maria Grazia Fiorramonti,

«Lady Luna»: Miranda Martino-Jimmy Fontana,

«Lei»: Joe Sentieri-Fausto Cigliano,

«Le mille bolle blu»: Mina-Jenny Luna,

«Libellule»: Joe Sentieri-Betty Curtis,

«Mandolino, mandolino»: Teddy Reno-Sergio Bruni,

«Mare di dicembre»: Johnny Dorelli-Claudio Villa,

«Non mi dire chi sei»: Miranda Martino-Umberto Bindi,

«Notturno senza luna»: Aura D'Angelo-Silvia Guidi,

«Patatina»: Gianni Meccia-Wilma De Angelis,

«Pozzanghere»: Tony Renis-Niky Davis,

«Qualcuno mi ama»: Cocky Mazzetti-Achille Togliani,

«Tu con me»: Carla Boni-Aurelio Fierro,

«Una goccia di cielo»: Nadia Liani-Jolanda Rossin,

«Un uomo vivo»: Tony Dallara-Gino Paoli,

«Ventiquattromila baci»: Little Tony-Adriano Celentano.

Imena dveh pevcev, ki še manjkata (X), ter napovedovalcev bodo objavljena prve dni prihodnjega tedna.

—«»—

Sprašuje za pot v zapor

SAINT-BRIEUC, 13. — «Oprostite, gospodična, ali mi veste povedati pot v zapor?» je prijazno zaprosil včeraj zvečer neko dekle na eni izmed ulic v Saint-Brieucu lepo oblečen gospod, ki je imel na rokah «lisice». Dekle je pobegnilo, ne da bi gospodu odgovorilo, in ko je priteklo domov, je telefoniralo policiji. Ugotovili so, da iz zapora ni nihče pobegnil. Kaže, da je «uklenjeni» gospod moral biti kak dunovitež, ki je hotel prirediti originalno šalo.

—«»—

Marilyn Monroe in Joe Di Maggio se spet poročita?

NEW YORK, 13. — Umetniški in športni krogi v New Yorku si sedaj razbijajo možgane z vprašanjem, če se bo Marilyn Monroe znova poročila z Joem Di Maggiom. Njuni prijatelji pravijo, da je to absurdno, češ da «dva taka egoista, kot sta Marilyn in Joe ne moreta živeti niti v istem poslopju, kaj šele v istem stanovanju, kot se je to že pokazalo». Kot znano je bil zakon med Marilyn in Joem vse prej kot uspešen in Marilyn je dosegla razporoko, da se je lahko poročila z dramaturgom Arturjem Millerjem, od katerega se je pred dnevi ločila. Dejstvo je, da so v zadnjem času videli Monroe in Maggia večkrat skupaj. V soboto sta skupno prisostvovala predstavi «Talca» Brendana Behana, večkrat sta skupaj večerjala v dveh najbolj elegantnih restavracijah New Yorka in skupno naj bi tudi bila en teden na izletu na deželi.

Princesa Ira von Fürstenberg ter princ Alfonz von Hohenlohe tik pred poroko. Plemenitaša, ki sta se jima rodila dva otroka, sta se potem sprla in nudila vsemu svetu snov za škandalistiko, pri čemer se je še posebej odlikoval princ, ki je ženo obtoževal prešustvovanja z brazilskim milijarderjem Pignatarijem. Končno je le prišlo do sporazumne ločitve in Ira, ki ima šele 20 let, se je v torek poročila s 43-letnim Pignatarijem

Eatherly, ki je bombardiral Hirošimo je sodno proglašen za umsko bolnega

WACO, 13. — Bivšega majorja Air Force Američana Clauda Eatherlyja, ki je avgusta 1945 vodil skupino bombnikov «B 29», ki so odvrgli atomske bombe na Hirošimo in Nagasaki, je sodišče grofije Waco v Texasu proglasilo za umsko bolnega.

Razsodišče je odločilo, naj se Eatherly internira v bolnišnico za bivše borce v Wacu zaradi posebne vrste shizofrenije. Bivši pilot je ušel iz bolnišnice 22. novembra, aretiran pa je bil 12. decembra. Od leta 1950 je bil že devetkrat v bolnišnici, osemkrat prostovoljno, enkrat pa po odločbi sodišča. Njegov brat je sedaj predložil sodišču grofije prošnjo za njegovo internacijo v inštitut za umsko bolne «za njegovo varnost in varnost drugih».

Eatherly, ki ima sedaj 41 let, je začel kazati znake umske neuravnovešenosti kmalu potem, ko se je iz Japonske vrnil v domovino. Boluje za kompleksom krivde za povzročitev 150.000 smrtnih žrtev v Hirošimi in Nagasakiju. Leta 1953 ga je sodišče v New Orleansu obsodilo na 9 mesecev zapora zaradi ponareditve nekega čeka. Leta 1959 je zakrivil rop v Dallasu in nekaj tatvin v raznih poštnih uradih v Texasu.

Nekemu psihiatru je izjavil, da je izvršil te zločine zato, da bi ga zaprli, rekoč: «Zapor mi nudi olajšanje in možnost, da se ločim od vsega.»

—«»—

Upravičen preplah med vdovami

ARRAS, 13. — Vdove v Saleminesu, rudarskem kraju okrožja Pas-de-Calais, žive v stalnem strahu, saj so bile v zadnjih desetih mesecih tri vdove tega kraja napadene in ubite. Začelo se je marca 1960, ko je bila s strelom v sence ubita neka 80-letna vdova. Aprila meseca so neko drugo staro vdovo našli v njenem stanovanju mrtvo v mlaki krvi. Preteklo sredo pa so našli na polju mrtvo neko 39-letno vdovo; ugotovili so, da je morilec v tem primeru uporabil nož.

Preiskovalci so mnenja, da je med prvima dvema zločinoma in med umorom 39-letne vdove neka vez. Zaradi zadnjega zločina so zaprli prijatelja umorjene ženske, nekega Severnoafričana, proti kateremu govore nekatere indicije, vendar pa se zdi, da ima ta človek še dokaj trden alibi.

Slike s podeželja ob novem letu

Pogovori na Krasu

Mnenja starih o mladih - Modernizacija stanovanj - Svetovna in domača politika ter domači gospodarski problemi

Razkošje svetlobe in barv me je upijanilo do vrtoglavice, razstavljeno bogastvo v izložbah se mi je upiralo, ker me je zvodilo v začaran krog neprijetnega razglabljanja o obilici in pomanjkanju in... Kaj bi razvozljaval stare štrene in si zagrenil teh nekaj prazničnih dni! Želel sem si nekaj bolj pristnega, domačega, preprostega. Kam? Čez državne mejnike? Zakaj pa bi ne šel malo sem in tja po našem Krasu?

Na Silvestrovo ni bilo posebno prijetno vreme. A ko sem se znašel na kraški planoti me je pobožal njen šelest in osvežil telo in duha. Koliko bogastva je na tej, po moji sodbi le navidezno ubožni zemlji! Ustavil sem se v čedni zgornjekraški gostilni. Petorica domačinov je mirno kramljala o starem letu in njegovih muhah. Ko sem nameraval sesti k sosednji mizi, sem slišal imenovati moj priimek.

«Kar k nam prisedite, da bomo skupno kakšno rekli! Letos bo ta zadnja.»

«Zaključujete staro leto?»

«Ta stari moramo odgnati ta staro in ta slabo», je rekel moj znanec — šestdesetletnik.

Drugi gost: «Tudi o kakšni dobroti lahko govorimo, če upoštevamo našo staro skromnost.»

Tretji gost: «Ta je še samo pri starih Kraševcih: ta mladi je ne poznajo. Pa pustimo to. Hotel sem reči, da smo lahko zadovoljni, ker smo na Krasu. Saj čitate kako je po drugih deželah. Naj le bodo bogate, a jaz ne menjam z njimi. Voda je koristna, a tudi nevarna. Nam pa še ni naprtila škode, kot jo je mnogim krajem.»

Segel mu je v besedo nekaj mlajši gost, na videz dobrovoljček — šaljivec: «Prav imaš. Voda nas ne bo odnesla. Pa tudi drugače smo na varnem in živimo prosto kot kavke. Ničče se ne zmeni za nas razen davkarije, ki nas pozna le pri davkih in taksah. S policijo in karabinjerji nimamo opravka in so za nas odveč. Dobro, da so vsaka štiri leta kakšne volitve in se kdo prikaže v vas.»

Na to sem vprašal, če bi želeli, da bi jim kdo kaj povedal tudi o čem drugem. Vsi so prikimali in nekdo je dostavil: «Res smo danes zvezani s svetom po radiu, a to ni kot naša domača beseda in radio se dosti ne zmeni za naše reči. Je pa še ena druga zadeva. Nekoč so mlade učili stari. Danes mladina teh naukov ne posluša. Je pač takšna doba. Mladina gre svojo pot. Ne vem, če je prava, a sodim, da ni, ker preveč živi tjavdan. V tem je vsako leto slabše.»

Ker ni še bilo drugih gostov se je oglasil krčmar: «Imam priliko opazovati eno in drugo mladino. Ni resne in pametne besede, ni prijetne zabave. Redka je mladina, katere beseda je kaj vredna. Nedavno mi je bil zelo všeč razgovor mladincev o njih društvu, o nastopih, igrah, petju i. dr. Menda je bila to proseška ali kontovelska mladina. Jaz sodim, da manjkajo mladini družabni večeri, kjer bi se prijetno počutila, čula dober nasvet, nauk za življenje, kjer bi kaj zapela, zaigrala ali karkoli. Nisem v tem doma, a se mi zdi, da bi to nekaj zaleglo.»

Nekdo je pristavil: «Leta trčijo, mi pa se staramo — po starem že petnajst let po vojni. Naše staro diši po fašistični puščobi. Dosti manjka nam in mlajšim...» «Posebno ženskam,» je vpadel v besedo njegov sosed. «Samo še ta stare kožejo izpod kakšnega kamina so doma. Ta mlade pa bi rade vse prevrgle na «lušo». Če imaš v mislih kakšen nauk, mislim, da bi ga takšne ženske še najbolj potrebovale.» Rad bi bil pri tem omizju še kaj nabral za mojo potno torbo, a sem se moral posloviti. — odbrzel sem z vozilom k znancu, ki ga nisem že dalj časa obiskal.

***

Pri znancu sem našel veliko spremembo v hiši. V prenovljeni hiši moderna kuhinjska in sobna oprema. Gospodar, delavec in nekaj tudi kmet je opazil moje začudenje, za naše mleko centralno mlekarno in še kaj in še kaj. Da bomo nazadnje dobili tako potrebno kmetijsko šolo v Zgoniku, je menda sad tudi naših dveh kmetijskih organizacij. Vam rečem, da bi nekaj veljalo, če bi se kmetje enkrat pošteno zganili.

Se mnenje trgovca z jestvinami: Se nobeno leto ni za praznike prodal toliko kot letos. A največ na knjigo. In pravi: «S tako kupčijo ne morem biti zadovoljen, ker poznam svoje kliente. Če bi mnogi od teh bolj pametno gospodarili, bi bil moj zaslužek manjši, a bolj soliden in trajen. A v obraz jim tega ne smem povedati.»

Če primerjamo vsebino tega in onega razgovora, vidimo povsod isti žulj, ista vprašanja. Ali bo novo leto prineslo kakšno rešitev, kaj boljšega?

J. F.

«Vam ugaja? Tako gre pri nas od hiše do hiše. Jaz nisem bil za to.»

«Zakaj ne, saj je lepo.»

«Lepo že, a ni za našo hišo in prinaša v hišo le prepir.»

Mogel sem opaziti, da je med zakoncema nesoglasje. Žena navija le na lepoto, mož na zmernost in pametno gospodarjenje.

«Moj mož je po starem. Jaz vidim, kako imajo drugi in otroci tudi.»

On: «Pusti druge in ne razširjaj kuge, ki ji ne znaš konca. Kar se tiče otrok, dajmo jim, kar naj služi njihovemu zdravju in življenju. Ne nudi jim preveč, ker s tem škodiš njim in sebi. Življenje ima dve strani: trdo in mehko. Več je trdega. Na to je treba otroke pripraviti. Če se boš v novem letu ravnala po mojem nasvetu, bo dosti bolje... Ali ne govorim prav? se je z vprašanjem obrnil name.

«Popolnoma se strinjam z vami.» Menjali smo si še nekaj besed in si voščili novo leto nekar sem odšel.

***

Trije kralji. Na obisku pri sorodniku — vinogradniku. Zanimiva razprava v štirih, vredna ponatisa v celoti. A se omejim le na izvleček: Atomsko orožje, zemeljske celine, Moskva, New York, Beograd, Rim, stara in nova politika, manjšinsko vprašanje, gospodarstvo, šolstvo, naše organizacije, njih delovanje — vse je kar samo po sebi cepalo «na krožnik» v peturni obdelavi. Zaključil je gazda, češ: To so velike in za nas važne reči. Obravnavati bi jih morali na množičnih sestankih. Kar se tiče nas kmetov, mislim tako: Čimbolj ropočeš, tembolj te čujejo in če nas je dosti, tudi uvažujejo. Mi pa v strahu samo malo zalajamo, a samo tam in takrat, ko ni potrebno. Brez primernega orožja ni uspeha. Edino uspešno orožje pa je organizacija. Vino ne gre v kupčijo. A po gostilnah niti kozarca dobrega vina. Če bi bili kmetje pametni, bi namesto osmic imeli skupne točilnice — društvene gostilne.

Bela opojnost...

Pred skoraj devetdesetimi leti...

Hrvaški pomorci z odpravo v Severnem ledenem morju

V glavnem so bili doma iz Kvarnera - Z ladjo «Tegetthoff» iz Bremenhafena - Nevarnost ledenih gora - Naporen povratek s sanmi

V raznih časopisih in revijah večkrat zasledimo članke, ki oživljajo razne odprave na Severni ali Južni tečaj in v druga polarna območja. Seveda je govora vedno o švedskih, norveških, ameriških, angleških, ruskih, italijanskih in drugih raziskovalcih in svet pozna le razne Ammundsene, Byrde, Scotte, Nobileje in druge. Le malokdo pa ve, da se je pred skoraj 90 leti podala v Severno ledeno morje tudi znanstvena odprava, v kateri so znaten del posadke sestavljali hrvaški pomorci iz Kvarnera in Hrvatskega Primorja.

Ta znanstvena odprava se je podala na pot leta 1872. Njena glavna naloga je bila, da poskuša rešiti vprašanje tako imenovanega severovzhodnega prehoda in na ta način prodreti skozi Karsko morje vse do najsevernejšega azijskega rta Celjuskin in se nato vzdolž severne obale Sibirije prebiti do Behringovih vrat.

Glede na to, da so vse ekspedicije pred njo imele zelo slab uspeh, je bila ta posebno skrbno pripravljena. V eni izmed najboljših ladjedelnic v Bremenhafenu je bila zgrajena zanjo posebna ladja na parni pogon. Oprema na ladji za polarna raziskovanja je bila najboljša, kar jih je bilo mogoče v tistem času izdelati. Treba je bilo najti samo še najglavneje — ljudi in to dobre pomorce od katerih bi v veliki meri bil odvisen uspeh odprave. Izbira je padla na hrvaške pomorce.

Navedemo lahko nekaj imen teh junakov morja, ki so se podali na tako težko in drzno nalogo, kot je bilo za tiste čase raziskovanje Severnega ledenega morja: Peter Lužina s Cresa, kapetan dolge plovbe, ladijski strojnik, Josip Pospišil, višji strojnik z Reke, Anton Večerina, tesar iz Drage pri Reki, Antun Scarpa, mornar iz Trsta, Antun Zaminovič, mornar s Hvara, Antun Falešič, mornar z Reke, Jokov Sušič, mornar iz Voloskega pri Reki, Antun Katunarič, mornar z Malega Lošinja, Antun Stiglič, mornar z Reke, Franjo Latkovič, mornar z Brača, Lovro Marolla, mornar z Reke, Franjo Letis, mornar iz Voloskega, Vinko Palmič, mornar iz Voloskega in Ivan Orač, kuhar iz Labina v Istri.

13. junija 1872 se je v Bremenhafenu zbrala vsa posadka in se z ladjo «Tegetthof» podala na svojo dolgo in težko pot.

Po načrtu bi morala ekspedicija pluti od severa okrog Nove Zemlje, nato pa se usmeriti proti rtu Celjuski, kjer bi morala prezimiti. Vsi načrti za plovbo so bili izdelani mnogo prej in ob predpostavki, da bodo vremenske prilike enake onim v prejšnjih letih. Toda tega leta so bile vremenske razmere v Severnem ledenem morju izredno slabe, tako da se je že 29. julija pojavil led, ki je celo velikim ladjam otežkočal plovbo. Temperatura je padla zelo nizko in led se je v kratkem času tako povečal, da se ga ladja ekspedicije ni mogla več osvoboditi, kljub naporenemu prizadevanju posadke. Vsa priroda je bila zastrta z ogromnim snežnim plaščem, povsod naokrog pa se je razprostirala brezkončna bela pustinja. Pojavljati so se začeli tudi severni medvedi, ki pa so pozneje služili posadki za okusno svežo hrano.

Kopičenje ledenih gmot je grozilo, da bo ladjo vsak čas zdrobilo. Ob ladji so se premikale ledene gore velikanskih dimenzij, ki so z udarjanjem ene v drugo povzročale strahovito škripanje in pokanje ledenih gmot. Kmalu je nastopila tudi dolga polarna noč. V decembru je mraz dosegel temperaturo okrog minus 50 stopinj. Ladja je bila izpostavljena največji nevarnosti in prav v teh usodnih trenutkih so se hrvaški pomorci izkazali s svojo požrtvovalnostjo in junaštvom.

Tok je ladjo privedel 3. septembra 1873 v bližino neznanega kopna, ki ni bilo označeno na geografskih kartah odprave. To nepoznano zemljo so krstili z imenom «Zemlja Franca Jožefa».

Predvideno je bilo, da bo ta ekspedicija trajala polna štiri leta, toda zdravstveno stanje in slabe vremenske razmere so vodstvu povzročale toliko težav in skrbi, da se je po dogovoru s člani posadke odločilo za prekinitev ekspedicije, za zapustitev ladje in za povratek v domovino. Vse kar je bilo odveč so pustili na ladji, kakor tudi kratko poročilo o njihovem bivanju in delu ekspedicije. 20. maja 1874 so se člani ekspedicije s štirimi velikimi sanmi, natovorjenimi s hrano in opremo, podali na pot. Potrebovali so štiri mesece, da so do kraja izčrpani prišli do luke Vardsoe in od tam na svoje domove.

Ali veš, da...

— da je v avstrijskem uradnem listu bil objavljen oglas, v katerem se naproša bivši polkovnik SS Otto Skorzeny (ki je «osvobodil» Mussolinija) naj se oglasi. Odpovedati se mora namreč opciji na neko hišo, ki drugace ne more biti prodana;

***

— da so se življenjski stroški v Italiji v prvih 11 mesecih preteklega leta povišali za 3,5 odstotkov v primerjavi z istim razdobjem l. 1959 Povprečni splošni indeks se je namreč dvignil od 66,54 na 68,85. Najvidnejši poviški so bili zabeleženi na področju oblačil, najemnin in raznih izdatkov;

***

— da se bo Marilyn Monroe po ločitvi z Arthurjem Millerjem najbrž spet povrnila k svojemu prešnjemu možu Joe di Maggiu, ki se po ločitvi z njo ni več poročil. Zlobni jeziki pravijo, da srborit. blondinki bolje pristajajo krepke mišice kot pa fini možgani...;

***

— da so po ugotovitvah Uradnega osrednjega informacijskega urada značilnosti «tipičnega Angleža» naslednje: ima eno ženo, sesalec za prah, živi v zelo majhni hišici, dela od 42 do 46 ur na teden in izredno ljubi ples. Svoj prosti čas posveča v prvi vrsti športu (aktivno ali pasivno), stavam (na konje, pse, nogomet), televiziji (dve tretjini prebivalstva jo gleda) in pitju «pubs»;

***

— da se bosta po informacijah francoskega tednika «France-Dimanche» Onassis in Maria Callas končno vendarle poročila maja letos Poroka naj bi bila v ZDA in sicer v pravoslavnem obredu, ker za pravoslavno cerkev že prej sklenjene katoliške cerkvene poroke nimajo veljave;

***

— da je po trditvah belgijskega kraljevskega inštituta za naravne vede «skalp» snežnega moža, imenovanega «yeti», ki ga je prinesel v London znani himalajski raziskovalec Hillary, ponarejen. V poročilu inštituta je rečeno da so dozdevni skalpi «yetijev», ki jih častijo v templjih v Pangbotchiju in v Khumjungu v Nepalu izdelani iz kože neke vrste gamsa, ki živi v gozdnatih gorah vse jugovzhodne Azije;

***

— da ima Finska na osnovi popisa prebivalstva 1. januarja 1961 4.477.300 prebivalcev. V glavnem mestu Helsinkih živi 462.300 prebivalcev, odnosno 10.3 odstot. celotnega prebivalstva;

***

— da so bili v preteklem letu potolčeni vsi dosedanji rekordi tranzita skozi sueški prekop, ki povezuje Sredozemsko in Rdeče morje. V 366 dneh je skozi prekop plulo 18.840 ladij oz. 1118 ladij več kot l. 1959. In se še spomnite kako so ob nacionalizaciji prekopa na zapadu trdili, da Egipčani brez angleških «strokovnjakov» ne bodo znali upravljati prometa skozi prekop?;

***

— da je slično kot Etna pred dnevi, tudi vulkan na planini Trident na Aljaski začel delovati. Goreči pepel je bruhal do 6000 m visoko. Ta vulkan je bil aktiven tudi lani, na srečo pa je na nenaseljenem področju;

***

— da imajo v Indoneziji sedaj 1500 zdravnikov in da pride zaradi tega po en zdravnik na 60.000 prebivalcev. Računajo, da bo po desetih letih prišlo «samo» 30.000 prebivalcev na enega zdravnika;

***

— da nedaleč od Rovinja, v Barbarigi blizu bolnišnice za kostno tuberkulozo, že od l. 1959 vrtajo, ker menijo, da bodo našli nafto. Do sedaj so prišli 800 m globoko, priti pa morajo do globine 4000 m. Ni izključeno, da so v globini tudi zemeljski plini;

***

— da je notranji minister porensko - westfalske pokrajine v Zahodni Nemčiji prepovedal nadaljnje delovanje desničarske «nacionalne federacije študentov». Pred letom dni je bila ta organizacija prepovedana tudi v zahodnem Berlinu zaradi neonacističnega delovanja. Po podatkih zahodnonemškega Združenja študentov pa je ta organizacija štela samo 600 članov od skupnih 20.000 študentov;

***

— da so tudi Poljaki dobili svoje umetno srce. Izdelala ga je neka tovarna v Poznanju po načrtih profesorjev tehnike visoke šole v Lodžu. Umetno srce je uspešno prestalo preizkušnjo na kirurškem oddelku poznanske bolnišnice;

***

— da bodo na znani ulici «Unter den Linden» v vzhodnem Berlinu znova postavili kipe nekaterih slavnih nemških generalov, ki so jih tombniki spremenili v prah. Gre za kipe Gneisenaua, Bluecherja, Scharnhorsta in drugih. Značilna rehabilitacija prusjanskega militarizma!...

***

— da je neka sovjetsko-kitajska ekspedicija našla ostanke morda največjega in najbolje ohranjenega dinosaura na svetu. Njihovo starost ocenjujejo od 70 do 100 milijonov let. Ekspedicija je raziskovala v notranji Mongoliji, v avtonomni pokrajini Ningsija Hui, v pokrajini Kansu in v vzhodnih delih pokrajine Cingaj;

Nekaj podatkov o zdravstvu v Sovjetski zvezi

Antibiotiki, ki preprečujejo razvijanje rakastih obolenj

Zelo razširjena medicinska mreža v mestih in na deželi - Vrsta novih antibiotikov iz raznih znanstvenih inštitutov - Obetajoči temnorjavi prah

Sovjetska medicinska znanost se je že zdavnaj uveljavila. Posebno velja to glede uspehov sovjetske eksperimentalne kirurgije, v kateri so nekateri sovjetski strokovnjaki dobesedno svetovni pionirji. Toda ne glede na uspehe posameznih strokovnjakov moremo za sovjetsko zdravstvo reči, da je, posebno v letih po drugi svetovni vojni, močno razširilo svoje kapacitete. Z druge strani pa se je tudi medicinska znanost poglobila, s čimer hočemo reči, da so medicinski znanstveni inštituti dali tudi veliko novega. Najprej bomo spregovorili nekaj o novih sovjetskih zdravstvenih kapacitetah.

Po pisanju biltena «Sovinformbureau» imajo v SZ 153 velikih podeželskih, tako imenovanih pokrajinskih bolnišnic, ki so opremljene s posebnimi laboratoriji. Zmogljivost teh bolnišnic je 68.000 postelj. Ti zdravstveni centri služijo tudi kot organizacijski centri za medicinska raziskovanja in za strokovno usposabljanje osebja. Javnih bolnišnic pa je 3.969 s skupno 272.200 posteljami. Če k tem dodamo še 12.823 krajevnih bolnišnic, ki so v raznih kolhozih in sovhozih, vidimo, da je zdravstvena mreža na sovjetskem podeželju zares zelo dobro razpredena. K temu je namreč treba dodati še tako imenovane zdravniške ambulatorije za preventivno zdravljenje, ki jih je danes v SZ 79.442, dočim jih je bilo 1913 4.539.

Glede razpredenosti zdravstvene službe bodo verjetno še bolj značilni sledeči podatki: V Uzbekistanu je bilo leta 1913 vsega skupaj 10 ambulatorijev in zdravstvenih ustanov nasploh, danes jih je 2.889, v Turkmenistanu jih je bilo tedaj 12, danes jih je 623, v Kazahstanu je bilo 1913. leta 63 ambulatorijev in zdravstvenih ustanov, danes jih je 3.895. V Tažikistanu pa, kjer l. 1913 ni bilo niti ene zdravstvene ustanove, jih je danes 589.

Preidimo sedaj k drugemu poglavju, in sicer k poglabljanju medicinske znanosti. Za sedanjo dobo pravijo, da je doba antibiotikov. Inštitut za nove antibiotike pri moskovski medicinski akademiji je eden glavnih centrov za to sovjetsko znanstveno panogo in zavzema verjetno glavno mesto iskanje sredstva za borbo proti trenutno najhujši bolezni — raku. Kaže, da so sovjetski znanstveniki na tem področju dosegli določen uspeh in čeprav o njem veliko ne govore, ker je previdnost ena najbolj značilnih lastnosti znanstvenikov, se more z gotovostjo reči, da so uspeli najti antibiotik, ki raka sicer ne zdravi, toda zagotovo zavira njegovo rast in razvijanje.

Laboratorijske raziskave so dokazale, da spreminjanje zdravih, torej normalnih celic v kancerozne celice spremljajo motnje v dihanju celic. Tovrstni biološki pojavi so znanstvenike navedli na to, da bi skušali ta pojav umetno povzročiti s pomočjo določenih kanceroznih snovi. In celice, katerih metabolizem je bil «modificiran» v smislu «kanceroznosti», so nato skušali zdraviti s številnimi antikanceroznimi antibiotiki, da bi nato po selektivnem principu ugotovili, kateri antikancerozni antibiotik deluje učinkoviteje. Te poizkuse so delali in še delajo v številnih znanstvenih laboratorijih po SZ, toda moskovski inštitut za nove antibiotike to znanstveno dejavnost koordinira in v minulem letu je kot plod te široko razpredene znanstvene dejavnosti izšla dokaj obsežna monografija, ki je bila takoj prevedena v angleščino na račun washingtonskega biološkega inštituta. V tej monografiji so prikazane glavne izkušnje in največji uspehi sovjetske medicinske znanosti na tem področju.

Ne bomo se ustavili samo pri antibiotikih, ki omejujejo razvoj rakaste tvorbe, pač pa bomo spregovorili o drugih novih antibiotikih, ki so plod dela sovjetski znanstvenikov.

Eden teh antibiotikov je albomicin. Tega uporabljajo pri zdravljenju pljučnice pri novorojenčkih in otrocih v prvih mesecih življenja. Ta antibiotik se uporablja v ta namen zato, ker je skrajno malo toksičen. Uporabljajo ga tudi v ginekologiji in kirurgiji, v primerih infekcij s stafilokoki, ki so odporni proti penicilinu in drugim antibiotikom. Proizvodnja albomicina in njegova uporaba je v SZ že tako razširjena, da ga morejo uporabljati že povsod tam, kjer so streptomicin, penicilin, tetraciklin in podobni antibiotiki že odpovedali. Proučevanje in preizkušanje antibiotika albomicina je plod moskovskega Inštituta za nove antibiotike in Kemičnega inštituta na praškem vseučilišču.

Drugi antibiotik je gramacidin C, ki je pokazal povsem nova in nepričakovana svojstva. Ugotovili so, da ta preparat ne ubija le patogenske mikrobe, pač pa tudi spermatozoe in zato so ga začeli uporabljati kot sredstvo proti zanositvi, kar pa seveda ni glavna lastnost in uporabnost tega antibiotika, ki se je zelo dobro uveljavil proti gnojnim procesom lokalnega značaja.

Antibiotik, ki ga je med novimi vredno omeniti, je kolimicin. Po svojem kemičnem sestavu spada kolimicin v vrsto neomicinov, torej tistih antibiotikov, ki se uspešno uporabljajo v mnogih deželah. Kolimicin je antibiotik, ki ga pacient jemlje skozi usta. Njegova značilnost je tudi ta, da sterilizira prebavni trakt in ga zato zelo pogosto uporabljajo v kirurgiji pred kirurškim posegom, katerega objekt je ta ali oni del prebavnega trakta. Kolimicin je rešil življenje že mnogim ljudem, pri katerih je bila operacija nujna in se ni moglo čakati na ustrezno dolgo čiščenje prebavnega trakta. Ta antibiotik uporabljajo tudi v dermatologiji.

Ob koncu bomo omenili še monomicin, ki ima zelo širok radius. Uporabljajo ga za celo vrsto septičnih infekcij. Uporabljajo ga tudi v urologiji, pri zdravljenju infekcij v mehurju, ker ima monomicin svojstvo, da sterilizira urin. Po svoji kemični strukturi je monomicin podoben znanemu antibiotiku anamicinu, vendar so njegove zdravilne lastnosti povsem drugačne.

Sedaj še besedo, dve o antikanceroznih antibiotikih. Ker gre še vedno za preizkusne antibiotike, ki se preizkušajo šele «in vitro», v kulturah in na živalih, torej ne na ljudeh, sovjetski znanstveniki ne dajejo javnosti imen teh antibiotikov. Ve se le, da razpolagajo tudi z antibiotikom, ki je podoben temnorjavemu prahu in ki močno zavira kancerozno tvorbo. Ta antibiotik je tisti, v katerega sovjetski znanstveniki polagajo največ upanja.

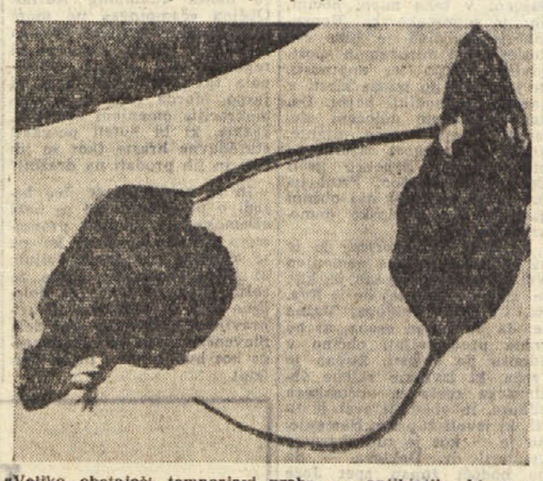

«Veliko obetajoči temnorjavi prah» — antibiotik, ki preprečuje razvijanje rakastega obolenja, je miško na desni strani ozdravil, na levi miški, ki je bila enako kot ona zastrupljena, ki pa ji antibiotika niso posredovali, je novotvorba zlasla že v veliko gubo

Založba «Borec» sporoča...

Knjige v počastitev 20-letnice vstaje

In še nekaj knjig knjižnega zavoda «Borec», ki bodo izšle v počastitev dvajsetletnice vstaje jugoslovanskih narodov. Na kratko navajamo njih vsebino zato, da opozorimo naše čitatelje nanje z željo, da bi pridno segali po njih in jih posredovali predvsem mladini, da bo lahko iz njih, kot iz vernih dokumentov, spoznavala veličino junaške osvobodilne borbe najboljših sinov slovenskega in ostalih jugoslovanskih narodov.

Franjo Tudjman
RAST SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

Franjo Tudjman je znan strokovnak za zgodovino Jugoslavije. Za svojo knjigo «Vojna proti vojni» je prejel prvo nagrado sekretariata za narodno obdrano. V naši knjigi so nanizani vsi zgodovinski elementi o nastajanju socialistične Jugoslavije tako pregledno in povezani z mednarodnimi dogodki, da bo knjiga s pridom služila pedagogom in dijakom pri proučevanju naše zgodovine. Pa tudi vsak naš človek bo našel v njej vse, kar je treba vedeti o gradnji Jugoslavije, pred vojno, med vojno in po vojni.

Aleksandar Vojinović
HOTEL - PARK

Hotel «Park» v Nišu so si uredili nemški oficirji za svojo menzo. Tu so se gostili in popivali ter z velikim pompom slavili svoje zmage. Po dogovoru z vodstvom upora, vrže mlad študent med oficirje, ki so pravkar slavili neko zmago, bombo. Dvajset nemških oficirjev je mrtvih... To je bil signal za začetek vseljudske vstaje v niškem okrožju. Pisec tega memoarnega romana je sam atentator. Lepo in napeto je napisal pripravo za atentat, zlasti dramatično pa pobeg iz mesta, kajti takoj po atentatu so Nemci zaprli vse izhode iz mesta z močnimi kordoni. Uspe mu zbežati in se pridružiti partizanom Niškega odreda.

Ciro Čulić
PARTIZANSKA ZVEZDA NA JADRANU

Partizanska borba na Jadranskem morju je bila svojevrstna. Sovražnik je bil oborožen z najmodernejšimi bojnimi pomorskimi enotami od podmornic do velikih križark, z avioni in obalnim topništvom — dočim so imeli partizanski mornarji le lesene ribiške barke. Pa vendar so prizadejali sovražniku na morju znatne izgube. Herojski podvig partizanskih mornarjev bo v tem zborniku slikovito in verno prikazan v besedah in mnogih originalnih slikah. Na dnu Jadranskega morja počiva mnogo partizanskih mornarjev in njim v čast, ki so se borili za našo svobodo, je posvečen ta zbornik, ki ga bo zlasti mladina rada prebirala.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pazite, da ne pride med vami in sodelavci do spora. Če ste nagle jeze, se obvladajte. Pozabite na zamere.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V izvajanju vaših programov in dnevnega dela bo vse teklo kot namazano. Bodite dostopni za vsakogar.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Preden se spuščate v trgovske posle ali kak nakup, bodite uverjeni v njihov uspeh, ali pa vse opustite.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Prekiniti boste morali z delom za zavzeti položaj v zvezi z nekimi motnjami, ki jih niste pričakovali. Glavobol.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Doživeli boste prijetno zadoščenje, ki bo kronalo zelo naporno delo. Na vidiku so večji in koristni nakupi.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Dan poln zelo delikatnih zadev. Zaradi nerazpoloženja bi vam znalo spodleteti tudi to, kar bi se sicer moralo obnesti.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Kar se dnevnih opravkov in normalnega dela tiče, bo vse šlo prav. Večja korist. Lepo boste razpoloženi.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Nove možnosti za skupno sodelovanje. Z diplomatsko potezo boste preprečili hujši spor v družini.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Če se ukvarjate s svobodnim poklicem, so vam tokrat zvezde zelo naklonjene. Ne bodite ljubosumni.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Uspeh vaših načrtov bo odvisen od tega, če se boste znali obvladati. Niste sami, zato se ustrezno ravnajte.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Nekaj novega v vsakdanjem življenju bi vas znalo spraviti v ne preveč zavidljiv položaj. Vse se bo prav izteklo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vse vaše ideje so dobre, toda izberite tiste, ki imajo večjo možnost za realizacijo. Ne bodite gluhi do pametnih nasvetov.

RADIO VELEVIZIJA

Sobota, 14. januarja 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 12.30: Plošče prvič v oddaji; 14.45: Mali ansambli; 15.30: «Vzgledna norišnica», dramatizirana zgodba Allana Poa; 16.05: Moderni jazz kvarteti iz Vidma; 16.30: Kavarniški koncert; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Radijska univerza; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Domenico Cimarosa: Il maestro di cappella; 19.00: Pomenek s poslušalkami; 19.20: Italijanski akvarel; 20.00: Sport; 20.40: Zbor «France Prešeren»; 21.00: Za smeh in dobro voljo; 21.30: Podeželski ansambli; 22.00: V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Simfonični koncert p. v. Kirila Kondrašina; 15.20: Zborovsko petje.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 13.40: Popevke in ritmi; 14.30: Primorski tednik; 14.45: Filmske melodije; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Domače popevke; 16.00: Dunajske melodije; 16.30: Dogodki in njih odmevi; 16.45: Violinist Rok Klopčič in pianist Marjan Lipovšek; 17.00: Izberite si; 17.40: Jazz koktail; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Eddie Fischer; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Operna glasba; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Najnovejše pesmi; 12.00: Poje Tullio Pane; 13.30: Mali klub; 15.15: «Modern Jazz Quartett»; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 16.45: Komorna glasba; 17.20: Italijanske narodne pesmi; 17.40: Jutrišnji šport; 17.55: Nove izdaje; 18.25: Izžrebanje loterije; 18.30: Literarna oddaja; 20.00: Vesele pesmi; 21.25: Radijska igra G. Victoryja: «Sirote»; 22.15: Pojeta Tonina Torielli in Nicola Arigliano; 22.45: Radijska pošta.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: «Rešeto»; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 14.00: Ciganska in kowboyska glasba; 14.45: Parada orkestrov; 15.40: Kratek simfonični koncert; 16.15: Italijanske ljudske popevke; 17.30: Eno uro s pesmijo; 20.30: Opera Franca Mannina: «Vivia».

III. program

17.00: Haydnove simfonije; 18.00: Od kolonializma do politične avtonomije: «Irak»; 18.30: Skladatelj A. Scarlatti; 19.15: Zločinstvo v Italiji; 19.30: Skladbe H. Distlera in J. Pacnelbela; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Koncert p. v. Ernsta Kreneka: Krenek, Pergolesi.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.30: Narodni motivi; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Potpuri za zabavo; 10.15: Sergej Rahmaninov: Rapsodija na Paganiniljevo temo; 10.55: Aleksander Clair s svojim ansamblom; 11.00: Po svetu jazza; 11.30: Pionirski tednik; 11.50: Otroci izbirajo pesmico; 12.00: Tone Kozlevčar in Darinka Režek; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.30: Zadovoljni Kranjci; 13.50: Radi jih poslušate; 14.20: Sport in športniki; 15.40: S knjižnega trga; 16.00: Zvoki za razvedrilo; 16.40: Mešani zbor France Prešeren iz Celja; 17.15: Po kinu se dobimo; 17.45: Pevka Marjana Deržaj; 18.15: B. Arnič: Koncert za flavto, godala, harfo in čelesto; 18.30: Iz operete Melodije srca; 18.45: Okno v svet; 20.00: Cez drn in strn...; 20.20: Michael Brett: Georgu se zmeron kaj primeri — Smeh na sodišču; 21.00: Melodije za prijeten konec tedna; 22.15: Oddaja za naše izseljence; 23.05: Zaplešite z nami!

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za otroke; 17.45: V evroviziji smučarske tekme v Sviči; 18.30: TV dnevnik; 18.50: Človek in knjiga; 19.15: Sir F. Drake, teror Španije; 19.55: Teden v svetu; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Glasbeni variete; 22.30: «Kdo bere?» — Mario Soldati; 23.05: Nevarnost je moj poklic; 23.30: TV dnevnik.

Jug. televizija

Zagreb 18.00: Oddaja za otroke: Na svidenje osliček — Originalna TV igra za otroke; 18.45: Film iz serije: «Nevarnost je moj poklic». Beograd 20.00: TV dnevnik. Zagreb 20.30: Igralni film. Beograd 21.30: Film iz serije Cannonball.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 5.9, najnižja 3, ob 19. uri 3.4, zračni tlak 1030, narašča, veter severovzhodnik, vlage 42 odstotkov, nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 10.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 14. januarja Srečko
Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.46. Dolžina dneva 9.03. Luna vzide ob 4.45 in zatone ob 14.33
Jutri, NEDELJA, 15. januarja Pavel

Pismo Slovenskega gospodarskega združenja podprefektu dr. Capponu

Združenje zahteva nemoteno delovanje komisije za bolniško zavarovanje trgovcev

SGZ nesporno združuje prizadete gospodarske kategorije in imenovanje preds. Švaglja ustreza duhu in črki zakona - Kot v preteklosti, je šovinizem najhujša ovira za gospodarski napredek in mirno sodelovanje

Danes pri Palamari sestanek z vsemi člani komisije

Slovensko gospodarsko združenje je včeraj poslalo pismeno vlogo podprefektu dr. Mariu Capponu; isto vlogo je poslalo v vednost predsedniku Tržaške zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo dr. Romanu Caidassiju. Vloga se glasi:

Z obžalovanjem ugotavljamo, da je na včerajšnji seji pokrajinske komisije za ugotavljanje seznamov upravičencev za vpis v bolniško blagajno za trgovce prišlo do obsojanja vrednega dogodka.

Zaradi neresnega obnašanja in narodnostne nestrpnosti nekaterih članov omenjene komisije je bilo onemogočeno redno zasedanje prve seje komisije.

Omenjeni člani so dokazali, da ne spostujejo prevzetih obveznosti in da skušajo spremeniti cilje ter namene omenjene komisije z vnašanjem svojih političnih spletk. Zaradi tega priporočamo, da prefektura podvzame primerne ukrepe in omogoči takojšnje nemoteno delovanje omenjene pokrajinske komisije ter pokliče na odgovornost povzročitelje incidenta in naroči predsedniku, naj bo nepristranski in točni izvršitelj določenega zakona.

* * *

Včeraj smo že poročali o prvem ustanovnem sestanku pokrajinske komisije za ugotavljanje in sestavljanje seznamov upravičencev obveznega bolniškega zavarovanja trgovcev, ki ga je predsednik trgovinske zbornice, ki po zakonu tudi predseduje omenjeni komisiji, prekinil na zahtevo nekaterih predstavnikov kategorij. Ti predstavniki so osporavali imenovanje predstavnika Slovenskega gospodarskega združenja, češ da naj bi bilo protizakonito. V tej zvezi so se sklicevali na člen 5, odstavek a), zakona od 27. novembra 1960 št. 1397, ki pravi, da imenuje prefekt s svojim dekretom za štiri leta komisijo, v kateri je: «šest članov, ki jih imenuje prefekt, ki se posvetuje z bolj reprezentativnimi združenji trgovcev, ki imajo pokrajinski značaj.»

V zvezi s temi trditvami in osporavano zakonitostjo imenovanja ter zlasti še z značajem Slovenskega gospodarskega združenja smo se včeraj obrnili na tajništvo, da bi dobili potrebna pojasnila. Predstavniki Slovenskega gospodarskega združenja so nam nudili obsežen dokumentiran material, ki jasno govori tako o značaju kot tudi o praktičnem delovanju in vlogi Slovenskega gospodarskega združenja.

Kot že rečeno, skušajo predstavniki nekaterih trgovskih kategorij osporavati Slovenskemu gospodarskemu združenju značaj *združenja gospodarskih kategorij* in njegov pokrajinski značaj. To je očiten poskus obrambe ozkih interesov ter istočasno izraz ostankov šovinistične miselnosti, po kateri Slovenci ne bi smeli biti kot taki nikjer zastopani.

Vse tovrstne obdolžitve so netočne in lažnive. Slovensko gospodarsko združenje ima nedvomno «pokrajinski značaj», kot to določa tudi prvi člen pravil, ki so bila sprejeta že na ustanovnem občnem zboru 1947. leta in kjer je jasno rečeno, da je sedež združenja v Trstu okoliš delovanja pa «cona A», odnosno Tržaško ozemlje. V praksi pa je vsem prav dobro znano, da prav Slovensko gospodarsko združenje vključuje poleg več stotin trgovcev in gostilničarjev mesta tudi skoraj vse trgovce in gostilničarje okoliških občin.

Dejansko bi lahko obstajala samo diskusija, če imajo ostala združenja resnično «pokrajinski značaj», ki ga zahteva člen 5 omenjenega zakona in če njih delovanje ni omejeno samo na eno ali dve občini tržaške pokrajine.

Naravnost smešna pa je obdolžitev, da Slovensko gospodarsko združenje naj ne bi bilo združenje gospodarskih kategorij, temveč «političnogospodarski organizem», ki naj bi vključeval poleg trgovcev tudi delavce in «torej delovalo na drugem planu kot združujejo združenja kategorij».

Ponovno bomo citirali odgovarjajoče člene pravilnika, ki najbolje dokazujejo lažnivost in neresnost takih trditev. Tako pravi pod drugim odstavkom «Značaj in namen», člen 2 omenjenega pravilnika dobesedno sledeče: «Združenje je strokovno in svobodno, nima pridobitnih ciljev in ne bo razvilo nobenega poslovnega delovanja.» Jasno je, da je nedvoumno poudarjeno načelo strokovnosti.

Isto načelo je dosledno izvedeno v tretjem poglavju pravilnika pod naslovom «Članstvo», ko v členu 3 piše: «Član lahko postane vsaka fizična ali juridična oseba, ki se na področju združenja gospodarsko udejstvuje in ki ima obrtnico izdano od pristojne oblasti.» Člani združenja so torej samo delodajalci ali samostojni gospodarstveniki, ki morejo svoj položaj dokazati z *uradnim dokumentom*. Smešne so torej trditve o «politično-gospodarski organizaciji», prav tako pa, da je združenje celo sindikalna organizacija delavcev, ki naj bi jih združenje tudi zastopalo.

Tudi tu je vsem dobro znano, da ne gre samo za v pravilniku napisana načela, temveč so bila ta stališča poudarjena na vseh občnih zborih in med drugim tudi v poročilu predsednika na zadnjem občnem zboru, ki je bil jeseni lanskega leta v prostorih tržaške trgovinske zbornice in na katerem sta bila prisotna tudi generalni tajnik tržaške trgovinske zbornice dr. Addobbatti ter predsednik tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice dr. Vatta. Vse to bi torej morali dobro vedeti prav predstavniki sorodnih strokovnih organizacij in je njih stališče še toliko bolj obsojanja vredno, ker navedena dejstva dokazujejo, da gre za izraz šovinistične miselnosti.

Končno je treba tudi citirati četrto poglavje pravilnika «Strokovni odbori», ki v členu 6 določbe, da se bodo «v svrho zaščite interesov gospodarskih strok zastopanih v združenju, osnovali v njegovem okviru strokovni odbori».

Že od 1947. leta dalje so bile v smislu tega člena osnovane vse razne sekcije in med drugim tudi sekcije: jestvinčarjev, malih prodajalcev, gostilničarjev in prodajalcev goriva. Imenovanje gospoda Švaglja torej tudi s formalno pravne plati povsem ustreza duhu in črki že citiranega zakonskega določila, ki v členu 5 predvideva imenovanje predstavnikov v pokrajinsko komisijo.

To dosledno izvajanje zakona je bilo istočasno tudi eden izmed — žal preredkih — primerov spoštovanja ustave in izpolnjevanja določil Posebnega statuta, ki med drugim pravi, da bi morali biti Slovenci pravično zastopani v vseh javnih ustanovah.

Odpor nekaterih izrazito šovinističnih predstavnikov kategorij pomeni v resnici: po eni plati poskus, da bi se onemogočilo in ošibilo delovanje sorodnega združenja in torej primer nelojalne konkurence, ki se skriva za nacionalističnimi gesli. Hkrati pa je tudi odkrit šovinistično-fašistični manever, da se onemogoči izvajanje Posebnega statuta in da se Slovencem ne priznajo njih pravice.

Tako ravnanje je v ostrem nasprotju s stvarnimi interesi trgovine na drobno ter trgovine na debelo in torej v nasprotju z interesi članov, ki jih predstavniki omenjenih združenj zastopajo. Dobro je znano, da je trgovinska dejavnost v okviru mirnejšega ozračja, ki je prišlo v praksi do izraza z ugodnim izvajanjem videmskega sporazuma in sporazumov o lokalni trgovinski izmenjavi, dobila možnosti, da se razvije, da poveča svoje dejavnosti in da se s tem odstranijo nekateri vzroki resne gospodarske krize, ki je pretila vsem tržaškim trgovcem brez izjeme.

Istočasno pa je tako ravnanje nekaterih predstavnikov tržaških gospodarskih krogov v ostrem nasprotju z napori, da pride v boljšem meddržavnem ozračju do novih možnosti gospodarskega sodelovanja med tržaškim področjem in sosednimi jugoslovanskimi področji. Ti napori naj bi prišli prav sedaj do izraza v napovedanem uradnem obisku predstavnikov tržaške trgovinske zbornice v Ljubljano k predstavnikom Trgovinske zbornice Slovenije. Ni dvoma, da taka šovinistična stališča ponovno zastrupljajo ozračje in s tem šibijo možnosti gospodarskega sodelovanja, od katerega Trst in njegovo celotno gospodarstvo že mnogo ima in bi lahko imel še mnogo več.

* * *

Izvedeli smo, da je vladni generalni komisar dr. Palamara sklical vse člane pokrajinske komisije za ugotavljanje in sestavljanje seznama upravičencev bolniške blagajne in da se bo z njimi sestal danes ob 12.45. Upamo, da bo končno le enkrat prevladala treznost in razsodnost.

Obširen dnevni red zasedanja tržaškega pokrajinskega sveta

Za obnovitev kuhinj v umobolnici bodo potrošili okrog 35 milijonov

Po prvi «otvoritveni» seji tržaškega pokrajinskega sveta 5. decembra mu je pokrajinski odbor «privoščil» precej dolge počitnice, to je kar poldrugi mesec. Pokrajinski svet se bo namreč sestal prihodnji petek 20. t.m. s precej obširnim dnevnim redom. Predvsem bodo potrdili izvolitev republikanskega kandidata, tajnika Delavske zbornice CGIL Bazzarra, ki ni bil izvoljen, ker je dobil več glasov republikanec Colmani Sedaj pa je ta odstopil in pride na njegovo mesto Bazzarro, ki je bil tik za njim po številu prejetih glasov oziroma odstotku glasov v svojem volilnem okrožju. Nadalje bo moral pokrajinski svet razpravljati tudi o proračunu za leto 1961. Skupno je na dnevnem redu 40 točk. Med njimi so tudi izvolitev predstavnika pokrajine v upravni svet ustanove industrijskega pristanišča, v upravni svet tržaškega velesejma in v pokrajinski upravni odbor (prefekturni nadzorni organ). Neka točka se tiče obnovitve in spopolnitve kuhinj v pokrajinski umobolnici, za kar bodo potrošili okrog 35 milijonov lir. V načrtu je tudi gradnja nove ceste na Proseku. Svetovalci bodo razpravljali tudi o novem pravilniku, ki ga misli pokrajina uresničiti v letu 1961 za pomoč deci. Končno bodo obravnavali tudi vprašanje avtostrade Trst-Videm-Trbiž oziroma Palmanova-Videm-Trbiž. V načrt za gradnjo avtostrad namreč niso vključili te ceste, ki je silno važna za tržaško pristanišče, saj bi ga povezala z Avstrijo. Seveda mora tudi pokrajinski svet pridružiti svoj glas vsem tistim, ki so že nastopili s to zahtevo.

—«»—

ANVA in volitve bolniške blagajne trgovcev

Tajništvo ANVA (vsedržavno združenje krošnjarjev) nam je včeraj poslalo pismeno izjavo v zvezi s pisanjem lista «Il Piccolo» o sestanku pokrajinske komisije za bolniško blagajno. Tajništvo opozarja, da niso točne obdolžitve, da naj bi bila organizacija ANVA povezana s CGIL in da je to edina organizacija, ki je bila v vsedržavnem okviru vključena v predstavništvo vsedržavne komisije za bolniško zavarovanje, ter da je torej najbolj reprezentativna organizacija krošnjarjev.

—«»—

Otvoritev razstave akvarelov R. Hlavatyja

Drevi ob 18. uri odpira Robert Hlavaty razstavo svojih novejših akvarelov in temper v galeriji bara Loggia na malem trgu za občinsko palačo. Razstava, ki obsega 18 slik, v katerih podaja Hlavaty kraško pokrajino, bo odprta z nepretrganim urnikom 10 dni.

Slovensko gledališče v Trstu

JUTRI 15. t. m. ob 16. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.

ALEJANDRO CASONA

DREVESA UMIRAJO STOJE

Prevedel: JARO DOLAR
Režiser: BALBINA BARANOVIC-BATTELINO
Scenograf: arh. SVETA JOVANOVIĆ

V vlogi gospe Eugenie nastopa tržaška rojakinja, članica ljubljanske Drame Elvira Kraljeva

NA TO PREDSTAVO OPOZARJAMO PREBIVALCE OKOLIŠKIH VASI, KI NIMAJO PRIMERNIH DVORAN.

Veljajo izkaznice «Z»

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni dvorane.

PROSVETNO DRUSTVO «SLOVENEC» V BORSTU

vljudno vabi

na kulturni prireditvi

ki bosta v torek 17. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 22. t. m. ob 16. uri v Prosvetni dvorani v Borštu

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21 in jutri ob 17 ponovitev nastopa komične skupine *Gino Bramieri - Lina Volonghi* z novim delom Lea Chiossa in Guglielma Zucconija *«Soprog v kolegiju»*. Muzikalna komedija v dveh dejanjih.

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri bo premiera predstave «Dvanajsta noč» Williama Shakespeara. Režija Giovanni Poli.

Rezerviranja in prodaja vstopnic pri gledališki blagajni in v Pasaži Protti.

Cene: 1.100, 650 in 300 lir.

IZLETI

Prosvetna društva «Prosek-Kontovel», «Albert Sirk» iz Križa, «Igo Gruden» iz Nabrežine in «Zarja v svobodi» iz Sempolaja priredijo 22. I. 1961 **izlet na sneg** v Lokve. Vpisovanje do 18. t.m. v prostorih prosvetnih društev, v Sempolaju pa pri Albertu Peršu, Sempolaj 44. Vabljeni!

SPD-Trst sporoča, da je bil smučarski izlet v Kranjsko goro preložen na nedeljo 22. t.m. Vpisovanje se nadaljuje na sedežu v Ul. Geppa 9-II.

KONCERT V «AVDITORIJU»

Dirigent Peloso in pianist Rosetta

Na včerajšnjem koncertu Tržaškega filharmoničnega orkestra sta tako dirigent Paolo Peloso kot pianist Vittorio Rosetta dosegla krasen uspeh. Se zelo mlad dirigent je z veliko preciznostjo in odločnostjo vodil orkester ter žel po vsaki točki mnogo odobravanja. Pianist, 24-letni Rosetta, je z Lisztovim koncertom št. 1 dokazal, da si je nagrade v Vercelliju («Viottis»), Barceloni in Trevisu pošteno zaslužil. Tudi njega je občinstvo nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem.

Program sam ni obsegal novosti razen «Ekloge» videmskega glasbenika De Angelis-Valentinija, po kateri pa je občinstvo ploskalo bolj navzočemu avtorju samemu kot pa delu, pri katerem avtor ni računal na zunanje efekte. Poleg omenjenega Lisztovega koncerta je bila na sporedu še Rossinijeva simfonija «Pepelka», medtem ko je drugi del koncerta izpolnila zelo dobro izvedena «Seherazada» Rimski-Korsakova.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 19.30 in jutri 15. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni film Rank

Veter ne zna čitati

(Il vento non sa leggere)

Igrata DIRK BOGARDE in YOKO TANI

KINO

Fenice 15.30 «Veliki prevarljivec» Tony Curtis in Karl Malden.
Excelsior 15.00 «Bratranci», Gerard Blain in Juliette Mayniel. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Cirkus strahot», eastmancolor. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Tajnost Pollyanne», technicolor Jane Wyman, Richard Egan, Nancy Olson. Walt Disneyev film.
Arcobaleno 16.00 «Kraljeva grobnica», eastmancolor, Debra Paget.
Supercinema 16.00 «Jaguar džungle», Walt Disneyev velefilm v technicolorju.
Alabarda 16.00 «Domov po neurju», Eleonor Parker in Robert Mitchum. Technicolor.
Aurora 16.30 «Olimpiada zakonskih mož».
Capitol 16.00 «S terase», technicolor. Paul Newman, Myrna Loy. Prepovedano mladini. Zadnje predstave. Četrti teden.
Garibaldi 16.30 «Usoda človeka», Sergej Bombaraciuk, Pavlik Bariskin. Film nagrajen na moskovskem festivalu.
Cristallo 16.00 «Delfini», A. M. Ferrero, C. Cardinale. Prepovedano mladini.
Impero 16.30 «Marsovec na Zemlji».
Italia 16.00 «Stražnik». Zadnji uspeh Alberta Sordija.
Massimo 15.30 «Stalingrajski orli (Normandie-Niemen)». Junaštvo francoskih pilotov na ruski fronti.
Moderno 16.00 «Messalina», technicolor, Belinda Lee, Piros Focas. Prepovedano mladini.
Astra 16.30 «Za dolar strahu».
Astoria 16.00 «Ognjena baronica» Dawn Adams, Joachim Fuksberger.
Vittorio Veneto 16.00 «Baron» Jean Gabin. Nagrajen na festivalu komičnih filmov v Bordigheri.
Marconi 16.00 «Petrograjske noči» technicolor, Ivan Desny, Johanna Koczian.
Ideale 16.00 «Kraljica Tatarov» technicolor.
Savona 16.00 «Bele sence», technicolor, Anthony Quinn in Yoko Tani. Prepovedano mladini.
Odeon 16.00 «Beatrice Cenci», Gino Cervi, technicolor.
Skedenj 16.00 «Cirkus s tremi arenami», technicolor, Jerry Lewis in Dean Martin.

Jutri občinske volitve v repentaborski občini

Odgovor Občinske demokratične liste na lažnive trditve sejalcev mržnje

Proti razdvajanju in za enotnost vseh občanov glasujte za Občinsko demokratično listo!

Jutri bodo v repentaborski občini volitve, na katerih bodo občani izvolili 15 občinskih svetovalcev večine in 3 svetovalce manjšine, ki bodo potem iz svoje srede izvolili občinski upravni odbor in župana.

Omejili bi se na to ugotovitev, če ne bi «Demokracija» oziroma njena priloga «Repentabor» začela v polemičnih člankih trositi seme zdrah med občani in z lažnivimi argumenti zavestno varati vaščane.

Jasno je, da ne moremo molčati. Prvi odgovor je dobil dr. Branko Agneletto po včerajšnjem zborovanju v Velikem Repnu, kjer sta mu odgovorila kandidat Občinske liste Veljko Guštin in potem še dr. Jože Dekleva. Prvi govornik je predvsem poudaril, da se je ob letošnjih volitvah prvič zgodilo, da je določena lista začela politiko sovraštva, politiko mržnje in zdrah med vaščani v tako mirni občini, kot je repentaborska. Repentaborska občina je bila vse doslej zgled mirnega in spoštljivega sožitja ter enotnosti, ki je prišla do izraza zlasti v narodnoosvobodilni borbi. Danes pa hočejo določeni elementi zasejati seme mržnje, da bi to enotnost razbili, da bi naščuvali Repence proti Colcem in obratno. Proti temu in za enotnost naj občani glasujejo za Občinsko demokratično listo!

Razširili so govorico, da je za bodočega župana namenjen Veljko Guštin. Vseeno je, kdo bo župan — pa naj bo iz Repna, Cola ali Poklona. Važno je, da bo župan oseba, ki bo znala predstavljati občino v odnosu do oblasti. Župan je oseba, ki izvršuje sklepe občinskega sveta in občinskega odbora, in občinski svet je tisti, ki izvoli župana. Namenjeno je — kot je tudi kasneje poudaril dr. Dekleva — da bo bodoči župan spet Jože Pizjak, ki je s svojim dosedanjim delom dokazal, da je vreden zaupanja volivcev. Glavno besedo pri tem pa imajo seveda izvoljeni kandidati v občinskem svetu.

Potem je govornik naštel nekaj problemov in odgovoril na pisanje «Demokracije». V glavnem je šlo za naslednja vprašanja:

Vprašanje šole: Mi smo za gradnjo nove šole iz preprostega razloga, ker današnja ne odgovarja sodobnim potrebam šolskega pouka, ker je pot v šolo nevarna, ker nima potrebnega vrta in ker bi v tem poslopju lahko našle zatočišče potrebne in revne družine, če bi bilo to potrebno.

Šola ne bi veljala 50 milijonov (lani zgrajena šola v Zgoniku, kjer bo poleg osnovne šole tudi kmetijska šola, je veljala 30 milijonov), ampak od 15 do 20; denar pa bi se črpal iz gospodarskega načrta — tako kot za gradnjo županstva, občinskega kopališča ali za otroškega vrtca. In ko so bila zgrajena ta poslopja, ali so se občinski ter drugi davki povišali? Prav nič!

Nadvse lažniva je trditev, da dosedanja občinska uprava ni storila ničesar za rešitev vprašanja odškodnine za strelišče. Naj naštejemo dejstva: najprej je o tem nekajkrat razpravljal občinski svet, potem se je za zadevo zavzela Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov, potem so o tem govorili v pokrajinskem svetu, končno pa še v rimskem parlamentu. «Demokracija» pa hoče to zadevo rešiti z brzojavko vojaškim oblastem! Ali mislijo, da smo res vsi Repentaborci bedaki, da nas bodo pitali s takimi lažmi?!

In turizem: pravijo, da bodo naredili občinski «camping». Mi pa vprašamo kako? Devinsko-nabrežinska občina ima v Sesljanu prostor, na katerem je danes «Camping Adria». Občina «campinga» ne more in ne sme vzdrževati ter ga je dala v najem. Kako pa bi repentaborska občina vzdrževala tak «camping», nam ni jasno. Morda vedo to v «Demokraciji» omenjeni «strokovnjaki», ki bi hoteli posekati starodavne hraste (kot so jih že!) in jih prodati na dražbi!?

In za zaključek še dve besedi o programu: kaj se neki «Demokracija» hvali s programom Slovenske liste, ko pa je v njem kup takih obljub, ki jih je sedanja uprava že rešila, ima že denar za določena dela in odobrene ali pripravljene načrte. To, kar dela Slovenska lista, je nič drugega kot hvalisanje s tujim perjem!

Naslednji govornik dr. Jože Dekleva pa je dr. Agnelettu odgovoril predvsem na očitke, češ kaj se neki Občinska demokratična lista briga za mir na svetu, za Kongo in Alžirijo, za avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko krajino itd. Govornik je poudaril, da so to problemi, ki posredno in neposredno zanimajo vse občane, kajti čeprav je občina manjhna, predstavlja vendarle občino v pravem pomenu besede, ki se skupno z drugimi občinami bori za mir na svetu. To ni demagogija, kot ni demagogija borba za uresničitev naših narodnostnih pravic in kot ni demagogija borba za izboljšanje gospodarskih pogojev našega področja ter prebivalstva.

Dr. Dekleva je nato polemiziral z dr. Agnelettom glede «komunističnih» občinskih uprav in zavrnil nesmiselne trditve, da dobiva občina manj dotacij zato, ker je v «komunističnih rokah». Ob zaključku svojega govora pa je poudaril dejstvo, da so nekateri kandidati Slovenske liste pošiljali svoje otroke v italijansko šolo oziroma v italijanski otroški vrtec, kar meče čudno luč na vse kandidate tako imenovane Slovenske liste.

Po zborovanju je bilo po vaseh repentaborske občine razdeljenih več letakov, ki vsebujejo odgovore na neutemeljene in lažnive očitke Občinski demokratični listi.

Vsekakor pa v občini prevladuje mnenje, da bo na jutrišnjih volitvah prav gotovo zmagala Občinska demokratična lista. To izhaja predvsem iz tega, da sestavljajo listo domačini, ki so že v preteklosti dokazali svojo privrženost občini in občanom.

—«»—

Padec v trolejbusu

Ko se je predvčerajšnjim 54-letna Marija Lah por. Suman iz Skedenjske ulice št. 71 peljala s trolejbusom št. 17, je zaradi nenadnega sunka zgubila ravnotežje in padla. Pri tem se je pobila po čelu in desni roki. Včeraj so jo sprejeli na I. kirurški oddelek in bo okrevala v dobrem tednu.

Prva razprava letošnjega sodnega leta

Dvanajst tihotapcev pred kazenskim sodiščem

Finančni stražniki so jim zaplenili 300 kg tujih cigaret

Prva razprava po otvoritvi novega sodnega leta je bila včeraj pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Edel. Na zatožni klopi je sedelo 12 oseb, ki so obtožene tihotapstva 300 kg cigaret. Gre za naslednje obtožence: Stelio Molek, star 30 let, imenovan «Teo», stanujoč pri Banih; Bruno Lestoni, star 28 let, imenovan «Cita», iz Ul. M Luzzatto 4; Augusto Zotti, star 27 let, imenovan «Bill», iz Ul. Romagna 51; Giovanni Piccioni, star 31 let, imenovan «Pucci», iz Ul. F. Severo 113; Pietro Marchesich, star 30 let iz Scala Santa 138; Ignazio Di Lernia, star 30 let iz Ul. delle Docce 5-I; Tullio Merlo, star 39 let iz Ul. Zorutti 10; Nereo Corazza, star 50 let iz Ul. Pondares 5; Bruno Bovea, star 31 let iz Ul. Baseggio 71; Giovanni Cascio, star 36 let iz Ul. Sv. Justa 12; Osvaldo Martini, star 31 let iz Ulice Montecucco 4 in Massimo Suspize, star 33 let iz Ulice Moreri 10. Razen Zottija, Piccionija in Martinija so vsi drugi obtoženci v priporu. Branijo jih odvetniki Ghezzi, Nardi, Morgera, Annoscia, Antonini, Filograna, Girometta, Kezich in Vinciguerra.

Dogodek, ki je pripeljal vseh 12 obtožencev pred sodišče, se je odigral ponoči med 27. in 28. oktobrom lanskega leta. Že dalj časa so finančne oblasti zasledovale dejavnost manjše skupine tihotapcev, za katere so vedeli, da tihotapijo večje količine švicarskih in ameriških cigaret. Po dolgih poizvedovanjih se je financarjem posrečilo, da so zvedeli za kraj, kjer se je tihotapska dejavnost vršila. Šlo je za grljansko obalo, kamor so prihajali motorni čolni iz katerih so tihotapci izkrcavali vtihotapljene cigarete. V omenjeni noči so financarji napravili na grljanski obali in v bližini več zased, kjer so čakali, da se prikažejo tihotapci. In res se je čez nekoliko časa približal obali motorni čoln, na katerem pa je bil samo en moški. Drugih pet oseb je čakalo na obali. Takoj po pristanku so tihotapci začeli izkrcavati blago. Financarji so se takoj prikazali ter zaplenili vse blago. Nekoliko kasneje so ustavili še neki drugi motorni čoln, ki je križaril v bližini ter čakal da pride na vrsto za izkrcavanje tihotapljenega blaga. Finančne oblasti so tedaj zaplenile eno motorno čolna, 300 kg cigaret, en avto ter en motor. Lastnika motornih čolnov sta bila Molek in Merlo.

Včeraj je sodišče odložilo razpravo na prihodnji ponedeljek, ker eden izmed glavnih obtožencev, in sicer Nereo Coratto, ni mogel govoriti zaradi abscesa v ustih.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. januarja se je rodilo v Trstu 12 otrok, umrlo je 10 oseb.

RODILI SO SE: Cinzia Mattiassich, Patrizia Malle, Edoardo Banco, Giuliano Banco, Roberto Lulin, Renato Gombač, Corrado Antonini, Daniela Bernazza, Lorenzo Mullon, Giorgio Loredan, Franco De Robbio, Liliana Posar.

UMRLI SO: 95-letna Marija Milauz vd. Dolenc, 52-letni Palmiro Scarpa, 26-letna Carla Bandera por. Petronio, 52-letni Vincenzo Bandi, 65-letni Giuseppe Dona, 51-letna Ermanda Mian por. Frizzati, 79-letna Flora Depreto, 74-letna Ida Tollo vd. Gregoris, 56-letni Giovanni Ugliani in 76-letna Liberata Sturm vd. Ussai.

—«»—

NOCNA SLUZBA LEKARN
(Od 1. do 15. januarja)

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Pizzul Cignola, Korzo 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

DANES v «Arcobaleno»

KRALJEVA GROBNICA

ULTRASCOPE EASTMANCOLOR
ETTORE MANNI
ERNO CRISA
CORRADO PANI
ROBERT ALDA
REŽISA FERNANDO CERCHIO

Tako bomo glasovali za Občinsko demokratično listo!

FAC-SIMILE

1. BIZJAK Josip
2. GUŠTIN Alfonz
3. GUŠTIN Ivan
4. GUŠTIN Maks
5. GUŠTIN Veljko
6. KRIŽMAN Ferdinand
7. LAZAR Josip
8. PURIČ Ivan
9. PURIČ Milan
10. ŠKABAR Franc
11. ŠKABAR Ivan
12. ŠKAMPERLE Josip

Ko greste na volišče, ne pozabite vzeti s seboj veljavnega dokumenta in volilnega potrdila, s katerima se predstavite predsedniku volišča. Ta Vam bo izročil glasovnico in svinčnik, potem pa boste šli v kabino, kjer boste na glasovnici prečrtali znak OBČINSKE DEMOKRATIČNE LISTE, ki je na drugem mestu. Glasovnico potem zložite in zalepite v kabini, potem pa jo oddajte predsedniku volišča.

Pazite, da ne napravite na glasovnici kakega drugega znaka — bodisi s svinčnikom bodisi kako drugače, kajti v takem primeru bo glasovnica neveljavna!

Sestanek sekcije obrtnikov SGZ

Razprava o volitvah pokr. komisije obrtnikov

Včeraj se je sestala sekcija obrtnikov Slovenskega gospodarskega združenja in so bili na sestanku prisotni tudi kandidati za pokrajinsko komisijo za obrtništvo, ki jo bodo volili 12. marca. Razpravljali so o pripravah za volitve in o perečih vprašanjih kategorije ter se sporazumeli glede načina dela. Istočasno so tudi izvolili odbor sekcije.

Člani so na sestanku tudi ugotovili, da so vse tri prve kandidatne liste, ki so bile predložene za volitve pokrajinske komisije, v resnici sestavljene v okviru Združenja obrtnikov in da je to združenje pod vplivom krogov, katerih interesi so nasprotni obrtnikom. Praktično bo na volitvah torej edina opozicijska lista prav lista št. 4, ki jo je sestavilo Slovensko gospodarsko združenje in v kateri kandidirajo naslednji ugledni obrtniki: Colja Srečko, Ferjančič Ferdinand, Renar Andrej, Kralj Danilo, Novak Ivan in Smrdel Ivan.

—«»—

Zadnja pot Silvestra Batiča

Včeraj so pokopali na domačem pokopališču na Katinari 52-letnega Silvestra Batiča iz Lonjerja, ki se je v sredo smrtno ponesrečil med delom v železarni ILVA. Preiskovalni organi so ugotovili, da je nastala eksplozija, ker se je zaradi plamena iz varilnega aparata vnel plin, ki je nastal v velikem kovinastem zaboju, blizu katerega je nesrečni Batič varil železne plošče.

Pogreba se je udeležilo veliko število domačinov in pokojnikovih svojcev, znancev in prijateljev

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 40 din, mesečno 300 din — Nedeljska: letno 1920 din, polletno 960, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Kino na Občinah

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 18. uri film Paramount

POT ZLA

(La via del male)

Nastopajo ELVIS PRESLEY, CAROLIN JONES, DOLORES HART in drugi znani igralci

Iz koprskega okraja

Žalosten konec mornarja pod kolesi vlaka v Divači

Lep napredek tovarne Lesonit v Ilirski Bistrici

V Divači se je pripetila huda železniška nesreča, pri kateri je izgubil življenje 22-letni mornar Peter Zrnič iz Pulja. Le-ta je preživel vojaški dopust v Zenici in se je preko Divače vračal v Pulj. Prispel je z ekspresnim vlakom in premestil kovčke na vlak, ki je bil namenjen za Pulj. Potem je odšel na peron, da bi se odžejal. Toda medtem ko je pil vodo, se je začel ekspresni vlak premikati. Zrnič se je zmedel misleč, da je to vlak, ki je namenjen za Pulj. Tekel je za njim in ga ujel, potem pa je napravil usodno napako. Ko se je namreč prepričal, da to ni vlak za Pulj, je skočil z drvečega voza in obležal na sosednji progi nezavesten. Ker je bila tema, ni njegovega padca nobeden opazil. 20 minut pozneje je pripeljal po tej progi tovorni vlak. Vlakovodja je sicer opazil, da leži na progi človek in skušal z vsemi sredstvi ustaviti stroj. Razdalja med strojem in ležečim Zrničem pa je bila prekratka, tako da ga je lokomotiva povozila. Pristojna komisija, ki je zadevo raziskala, je ugotovila, da železniškega osebja ne zadene nobena krivda. Nesrečna smrt mladega mornarja je globoko odjeknila v divaški okolici in med njegovimi mornariškimi tovariši v Pulju. Potnikom, ki potujejo z železnico, pa je ta dogodek ponovno resno svarilo, da upoštevajo železniške predpise, ki strogo prepovedujejo skakanje na vlak in z vlaka med vožnjo. Hkrati je tudi opozorilo tistim potnikom, ki se po nepotrebnem razburjajo okoli prihoda in odhoda vlakov, namesto da bi se na pristojnem mestu informirali, ali pa počakali, da jih obvestijo preko zvočnikov.

***

Tovarno Lesonit v Ilirski Bistrici bodo začeli že letos preurejati in modernizirati. Nekatere stroje bodo zamenjali z novimi, povečali bodo kotlarno ter zgradili nekaj novih poslopij. Po rekonstrukciji, ki bo končana prihodnje leto, se bo proizvodnja navadnega lesonita povečala za 6 tisoč ton letno, proizvodnja oplemenitenega lesonita pa za okrog 100 tisoč kvadratnih metrov letno.

Tovarna je v zadnjih dveh letih napravila zelo velik napredek. Proizvodnja lesonitnih plošč se je povečala za okrog 2 tisoč ton letno, glavni uspeh pa je vsekakor začetek izdelovanja oplemenitenega lesonita, to je raznih vrst melaminskih plošč, zlasti še ultra pasa. Ti izdelki so odlične kvalitete in se jih v obeh primorskih okrajih že pridno poslužujejo, veliko zanimanje pa je tudi drugod po Jugoslaviji.

—«»—

Otvoritev nove posvetovalnice ONMI

Ob dnevu matere in otroka, ki se praznuje 6. januarja so na osrednji proslavi v mali dvorani gledališča «Verdi» poročali tudi o delovanju ustanove za pomoč materam in otrokom (ONMI) v preteklem letu in poudarili, da bodo odprli v kratkem novo zdravniško posvetovalnico za matere in otroke, ki bo že 22. V samem mestu jih je bilo doslej sedem, medtem ko so odprli osmo, to je 22. na vsem področju, včeraj opoldne v Ulici Caboro blizu Sv. Justa.

Otvoritvene ceremonije so se udeležili poleg drugih komisar ONMI dr. Redento Romano, pokrajinski zdravnik dr. Minissale in občinski zdravstveni funkcionar dr. Fabiani. Nova posvetovalnica šteje tri prostore, in sicer veliko vežo, slačilnico ter veliko zdravniško sobo, opremljeno z vso kliniško opremo. Posvetovalnico bo vodil pediater dr. Paolo de Manzini. V glavnem bo dajal higienske in zdravstvene nasvete za otroke do 5 let starosti, kot pač v vseh ostalih posvetovalnicah. Na posvetovalnico se lahko obračajo vsi, ne glede na svoje gmotno stanje. Novo posvetovalnico so odprli, da bi razbremenili ostale v mestnem središču, ki so imele polne roke dela.

—«»—

Javni natečaj INPS za 346 službenih mest

Zavod za socialno zavarovanje (INPS) je razpisal javni natečaj z izpiti za 346 službenih mest.

Razpis je bil objavljen v republiškem Uradnem listu štev. 9 od 11.1.1961.

Natečaja se lahko udeležijo osebe od 18. do 35. leta starosti.

—«»—

Tudi letos pustno slavje v Miljah

Miljska občina je razpisala natečaj za osmi miljski karneval, ki ga priredi občinski odbor za pospeševanje turizma. Na sporedu je običajni sprevod pustnih voz, ki je vsako leto tako lepo uspel. Sprevod bo zadnjo pustno nedeljo. Prvih šest najlepših voz bodo nagradili. Prošnje za udeležbo na karnevalu je treba poslati odboru do prvega februarja.

Miljska občina priredi ob tej priložnosti skupno s pokrajino in s kmetijskim nadzorništvom tudi razstavo domačih vin, ki je tudi že bila prejšnja leta.

—«»—

Tržačan hudo ranjen pri avtomobilski nesreči pri Bujah

Na cesti blizu Buj se je včeraj spet ponesrečil z avtom neki Tržačan, in sicer Giordano Gregorič ki je zgubil nadzorstvo nad vozilom in treščil z avtom v drevesa ob cesti. Hudo se je poškodoval in so ga sprejeli na zdravljenju s pridržano prognozo; druga dva njegova sopotnika pa sta imela srečo, saj se jima ni zgodilo nič hudega.

—«»—

Med delom v kamnolomu na Repentabru se je včeraj ponesrečil 29-letni Julij Čermelj s Konkonela 532. Žica, s katero režejo kamnite bloke, mu je odrezala del sredinca na desni roki. Z zasebnim avtom so Čermelja odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral 30 dni.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Zastareli in krivični zakoni

VPRAŠANJE: Vem za primer, ko imajo otroci le materin priimek, čeprav je znano, kdo je njihov oče. Gre za tri otroke moža, ki živi že 28 let z neporočeno žensko, s katero se žal ne more poročiti. Žena ga je namreč zapustila pred 28 leti, ne mara pa nikoli niti priti na sodišče, da bi se vsaj zakonito ločila, ko ni možna razporoka. Oče in mati otrok bi jim rada dala vsaj očetov priimek. Ali ne bi morali na podlagi člena 30 ustave priznati temu možu zakonitega očetovstva, tako da bi njegovi otroci lahko nosili njegov priimek?

ODGOVOR: Žal ni mogoče ničesar storiti za te otroke, da bi dobili priimek po njihovem naravnem očetu. Kar se zakona tiče, je še vedno zakonit mož prve žene, pa čeprav ga je zapustila. Ti otroci lahko dosežejo le to, da se njihovemu materinemu priimku doda očetov na podlagi zakonskega postopka, ki mu pravijo «affiliazine» (kar pa ni posinovljenje). V ta namen je treba napraviti prošnjo in jo nasloviti na sodnika (pretorja). Krivičnost zakona pa je tu na dlani, saj ne nosi zaradi njega nešteto otrok očetovega priimka.

Pri tem naj še mimogrede omenimo, da velja še vedno fašistični zakon o podeljevanju imen novorojenčkom. Ravno pred tednom dni smo poročali, kako so Alojzu Bonetu iz Dola na goriški občini odklonili, da bi imenoval svojega sina Rajka, pa čeprav je šel tudi k sodniku. Kot vidite, nima človek niti toliko svobode in pravice, da bi izbral ime za svojega sina, ker po 16 letih od zloma fašizma še vedno veljajo fašistični zakoni, kljub demokratični republiški ustavi.

Državljanstvo žena

VPRAŠANJE: Rada bi vedela, ali postanem avtomatično francoska državljanka, če poročim Francoza, ali pa ohranim italijansko državljanstvo. Kaj moram storiti, če ne bi hotela na primer izgubiti državljanstva.

ODGOVOR: Po zakonu o državljanstvu od 13. junija 1912 zgubi ženska, ki se poroči s tujim državljanom italijansko državljanstvo, toda le, če ima mož takšno državljanstvo, ki se že samo s poroko prenese tudi na ženo.

Če torej poročite francoskega državljana, postanete avtomatično francoska državljanka, ker dobite po francoskem zakonu takoj francosko državljanstvo. Enako bi se vam zgodilo, če bi poročili Nemca. Drugače pa je na primer za žensko, ki poroči jugoslovanskega državljana. Po jugoslovanskem zakonu namreč ne postane ženska, ki poroči jugoslovanskega državljana, že samo zaradi tega jugoslovanska državljanka, marveč si mora to državljanstvo pridobiti, za kar pa veljajo določeni pogoji. Ker pa torej ne dobi avtomatično jugoslovanskega državljanstva, tudi ne izgubi avtomatično italijanskega. Kot vidite, je torej izguba lastnega državljanstva odvisna od tega, kakšna zakonodaja velja v državi, katerega državljana poročite. Sicer pa je stvar z državljanstvom sploh še vedno zelo zapletena. Ravno zato se sedaj zakonodajna senatna komisija ukvarja z novim zakonskim načrtom o državljanstvu, ki bo precej spremenil sedanji zakon in predpise. Ta zakonski načrt predvideva tudi možnost, da ima lahko ženska, ki poroči tujca, dve državljanstvi.

Goriško-beneški dnevnik

Borba delavstva za svoje pravice

Tekstilne delavke v Ronkah zahtevajo izenačenje plač

Vodstvo tovarne delno pristalo glede akordnega dela - Prihodnji teden nadaljevanje pogajanj - Zaradi nepopustljivosti vodstva se stavka v rupenski papirnici danes nadaljuje

V četrtek popoldne je bil na sedežu Zveze industrijcev v Gorici sestanek z vodstvom predilnice iz Podgore in Ronk, na katerem so proučili zahteve, ki so jih postavile sindi kalne organizacije. Gre za razširitev akordnega dela, za izenačenje plač med delavkami iz Ronk in onih v Podgori in za zahtevo vodstva, da se poveča število strojev v oddelku «rings».

Po obsežni debati je vodstvo podjetja pristalo na to, da razširi akordno delo na kategorijo delavk «cava levate» v Ronkah in Gorici počenši od 1. januarja t. l.; pridržala pa si je, da bo proučila razširitev akordnega dela na podajalke niti (porgifili) v tekstilnem oddelku in za polnilke baterij v Ronkah.

Kar se tiče drugih zahtev glede raztegnitve akordnega dela pa jih je vodstvo podjetja odbilo.

Ob zaključku sestanka je bil sprejet sklep, da se bodo ponovno sestali danes, v soboto 14. t. m. popoldne, da bi nadaljevali z razgovori o dodelitvi strojev v oddelku «rings» in da bi proučili tudi nekatere zahteve rayonskega oddelka, kot so: proizvodna nagrada za 1961, odškodnina za škodljivo delo in kvalifikacije.

Glede izenačenja plač v Ronkah z onimi v Podgori, je bil sprejet sklep, da se bodo sestali nekega dne prihodnji teden, ker je ta problem skupen tudi z drugimi podjetji našega področja.

V zvezi z našim člankom od včeraj, v katerem poročamo o stavki nameščencev v rupenski papirnici, naj omenimo, da včeraj ni prišlo do sporazuma med sindikalnimi predstavniki, ki zastopajo delavce in med vodstvom tovarne; zato so delavci sklenili, da bodo tudi danes nadaljevali stavko.

—«»—

Podaljšek kraškega vodovoda do Dola in Jamelj

Preteklo sredo je imel na županstvu v Gradiški sejo upravni odbor Furlanskega vodovodnega konzorcija (CAFO). Na seji so med drugim razpravljali tudi o kraškem vodovodu ter potrdili načrt za njegov podaljšek do Devetakov in do Jamelj. Za kraški vodovod bodo v celoti potrošili nad 92 milijonov lir. Na seji so odobrili tudi izdatke v višini 2.250.000 lir za zadnja dela pri napeljavi vodovoda v Dolenjah. Prav tako so sprejeli sklep, da bodo zaprosili za 20 milijonov lir predujma za letošnja vodovodna dela pri Mestni hranilnici v Gorici.

—«»—

Lanske padavine v Gorici

Po podatkih vremenoslovske postaje na goriškem letališču smo imeli lansko leto v Gorici kar 2.016 mm padavin, kar je za naše kraje vsekakor rekordna količina, ki je že več let nismo dosegli. Prav tako so izračunali, da smo imeli lani 118 deževnih dni, kar seveda opravičuje tudi tako veliko količino padavin.

Kmetijska tečaja v Števerjanu in Doberdobu

V ponedeljek zvečer se je začel v števerjanski osnovni šoli kmetijski tečaj, ki ga vodi kmetijsko nadzorništvo. Na njem predava izvedenec dr. Fabretto o vinogradništvu, vinarstvu in pridelovanju travnate krme. Za predavanje vlada med števerjanskimi kmetovalci veliko zanimanje. Od samega začetka je obisk zelo velik, saj se udeležuje tečaja nad 50 oseb, med katerimi je zelo veliko mladih kmetov. Tečaj se bo zaključil danes zvečer.

V ponedeljek 16. januarja ob 19. uri pa se bo pričel tečaj v osnovni šoli v Doberdobu, kjer bo prav tako predaval kmetijski strokovnjak dr. Fabretto, ki je zaposlen pri kmetijskem nadzorništvu. Tudi v Doberdobu bo trajal tečaj en teden, na njem pa bo predaval o pridelovanju sena, reji živine in drugih temah, ki se bodo pokazale potrebne.

Najboljšim učencem bodo v imenu ministrstva za kmetijstvo podarili knjige in razno orodje; ni pa izključeno, da jih bodo odpeljali tudi na kakšen izlet.

Kakšna je usoda goriškega letališča

40 milijonov lir za obnovo naprav in za razne tečaje

Zaradi nesrečne lokacije letališče ne bo nikoli ustrezalo potrebam velikih letalskih družb

Vsa povojna leta je goriško letališče v ospredju zanimanja organizacij, strank, ustanov in posameznih ljudi. V takšni ali drugačni zvezi se mu skuša najti primerno mesto, tako v italijanskem kot mednarodnem zračnem prometu. Kdo se ne spominja prizadevanj, ki so jih pokazale goriške sekcije strank, goriška občina ter pokrajinska uprava, da bi se to letališče primerno opremilo za pristajanje velikih letalskih družb, ki vzdržujejo mednarodni promet. Čeprav se je izkazalo, da iz te moke ne bo kruha, ker je lokacija letališča ponesrečena zaradi bližine državne meje in železniške proge, se to vprašanje ni zanemarjalo.

Ob zaključku preteklega leta je občinski svet sprejel resolucijo, v kateri zahteva, naj se uvede turistična letalska proga Gorica, Ljubljana, Gradec, ki bi aktivizirala goriško letališče, tako staro po svojem nastanku (omenimo naj, da je na njem letal prvi slovenski letalec Edvard Rusijan) in tako pomembno tudi v zgodovini razvoja italijanskega vojaškega in civilnega letalstva.

Ker objektivni razlogi niso bili naklonjeni težnjam gospodarskih in upravnih krogov, da bi se odkazalo našemu letališču zaželeno mesto, je pristojno ministrstvo sklenilo izplačati vsoto 40 milijonov lir za popravilo zgradb, ki so bile porušene v drugi svetovni vojni in katerih ruševine še do danes niso bile odstranjene. Del teh sredstev bodo uporabili za vzgajanje pilotov in organizacijo padalskih tečajev.

Ničesar se še ne ve, kdaj bodo ta sredstva nakazana in kdaj se bo pričelo z deli. Dovolj časa smo čakali, preden se je pokazal prvi žarek upanja, da je še mogoče računati na razvoj in uveljavitev goriškega letališča.

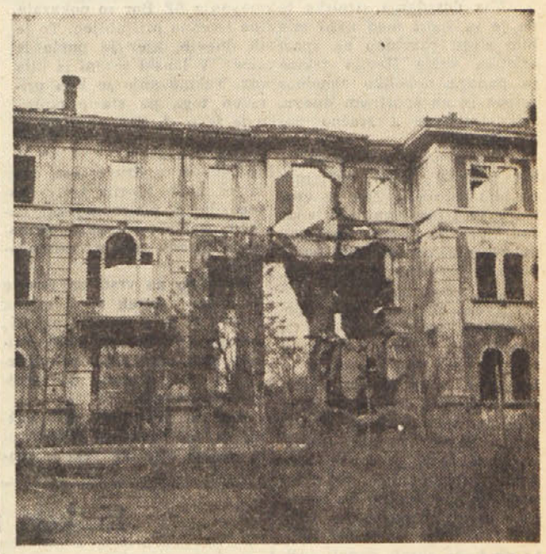

Ruševine na goriškem letališču, ki so ga zavezniške letalske bombe močno poškodovale

—«»—

Izlet na Dobrovo

Prosvetno društvo «Naš prapor» iz Pevme in Oslavja organizira v nedeljo 22. t. m. popoldanski avtobusni izlet na Dobrovo z ogledom tamkajšnje zadružne vinske kleti. Udeležence vpisujejo na naslednjih krajih:

Vojko Valentinčič v Pevmi, Silvan Primožič in Ivan Figelj na Oslavju, Mirko Figelj in Anton Feri v Št. Mavru ter Mirko Bregant v Podgori.

Cena za vožnjo tja in nazaj preko bloka pri Rdeči hiši 400 lir. Odhod z Oslavja ob 12.30, iz Podgore ob 12.45. Povratek v večernih urah.

Vpisovanje se zaključi v četrtek 19. t. m.

—«»—

Prekinitev električnega toka

Uprava občinskih podjetij sporoča, da bodo njeni uslužbenci v nedeljo 15. t.m. izvedli nekaj popravil na električnem omrežju. Zaradi tega bodo morali začasno ukiniti dobavo elektrike v naslednjih ulicah:

V Ul. Mazzini od 7.45 do 10.30 ure; dalje na Korzu Italia od št. 43 do št. 65 in v Ul. XXIV. maja kjer bo kratka prekinitev toka ob 7.45 in druga od 10.30 do okrog 11.30.

—«»—

Boni za bencin proste cone

Kupone za bencin proste cone bodo začeli razdeljevati za mesec januar od petka 20. t.m. dalje na sedežu avtomobilskega kluba v Ulici Roma.

Izpred okrožnega sodišča

Delavec iz SAFOG oproščen zaradi pomanjkanja dokazov

Premamila ga je listnica, ki je molela iz žepa

Včeraj dopoldne je goriško okrožno sodišče razpravljalo o prizivu 38-letnega Riccarda Cristianija iz Gorice, Ul. Forte del Bosco 2, ki je bil 20. junija lani obsojen na sedem mesecev in tri dni zapora pogojno in na plačilo 7.000 lir kazni.

Cristiani je bil obtožen, da je hotel na nepošten način napraviti denarno škodo tovarni SAFOG, kjer je bil uslužben kot varilec in sicer s tem, da je prejemal od delovodje večje število elektrod, ki so mu služile pri delu, kot pa jih je v resnici porabil. Ker je delo varilcev plačano po številu porabljenih elektrod, naj bi na ta način prejemal večjo plačo, kot pa jo je v resnici za svoje delo zaslužil. Elektrode, ki jih ni porabil, naj bi bil pa zmetal v Sočo.

Pri tem dejanju naj bi ga bil zasačil Mariano Ussai, ki tudi dela v isti tovarni in ki da ga je 3. oktobra 1959 ob 21. uri videl, ko je vrgel zavojček elektrod v Sočo. Ussai je namreč nameščen pri enem izmed tovarniških žerjavov in je ravno takrat zapuščal svoje delovno mesto, ker ga je nek drugi delavec, ki je takrat delal pri drugem žerjavu poklical. Ussai naj bi videl iz daljave kakih 20. m Cristianija, ko je nesel zavojček elektrod in vrgel v .

Ussajeve izjave pa Virgilio Drigo, ki je delal pri drugem žerjavu, ni potrdil in je dejal, da ga sploh ni klical; to so potrdili tudi drugi delavci, ki so delali pri istem žerjavu. Sploh pa se je Ussai pri svojih izjavah nekaj krat zarekel, posebno še, ker so izjave, ki jih je dal sodišču, niso ujemale s prvotnim zapisnikom. Okrajno sodišče pa je Ussaiu junija meseca lani verjelo in obsodilo Cristianija na zgoraj navedeno kazen. Cristiani je bil zaradi tega takoj odpuščen iz službe, ker je ravnateljstvo SAFOG izkoristilo priliko in se tako rešilo delovnega člana notranje komisije.

Okrožno sodišče je na včerajšnji razpravi zopet vzelo v pretres vso zadevo in spoznalo, da Ussaieve izjave niso bile povsem prepričljive. Zato je oprostilo Cristianija zaradi pomanjkanja dokazov. Branil ga je odv. Fortuna iz Vidma. Cristiani se je pritožil na višjo istanco, ker zahteva oprostitev s polno formulo.

Listnica, ki je bila shranjena v zadnjem žepu hlač, katere so visele v slačilnici tekstilne tovarne v Podgori je zamikala 41-letnega Maria Giovanninija, rojenega v Pulju in stanujočega v Gorici Ul. Piave 14.

Ko je 10. novembra lani ob 14. uri delavec Ferruccio Pelizon končal svoje delo in se napotil v slačilnico, da bi se preoblekel, je brž zapazil, da mu je iz hlačnega žepa izginila listnica, v kateri je bilo 19.000 lir. Takoj je osumil Giovanninija, ki se je malo prej sukal tam okoli. Osumljenca so ob 17.50 organi javne varnosti prijeli in našli pri njem 5.500 lir, dočim ni bilo v listnici o kakem drugem denarju ne duha ne sluha. Vendar je med izpraševanjem Giovannini tatvino priznal in dejal, da je odvrgel prazno listnico na hodniku pri kavarni Tomadin. Dodal je še, da je 10 tisoč lir izročil Dorini Spagnul s prošnjo, da naj jih izroči svoji tašči, par tisoč pa je zapravil za svoje lastne potrebe

Okrožno sodišče, pred katerim se je moral včeraj Giovannini zagovarjati, je obtoženca spoznalo za krivega in ga obsodilo na 6 mesecev zapora in 12.000 lir globe. Plačati bo moral tudi sodne stroške. Branil ga je odv. Blessi.

Predsednik Vizzini; javni tožilec Mancuso; zapisnikar Omero.

Podvoz na Oglejski cesti ozko grlo goriškega prometa

Za razbremenitev preozkega in prenizkega cestnega podvoza v Ul. Aquileia bodo zgradili še eno cesto od Soškega mostu proti mestu - Kako je z nadvozom in podaljškom Ul. Carso?

Cestni podvoz pod železnico v Ul. Aquileia v Gorici je bil menda zgrajen kadar železnica proti Vidmu, to je pred sto leti. Za takratne razmere, ko je bil voz s konjsko ali volovsko vprego glavno in skoro edino prometno sredstvo, je tak podvoz bil dovolj širok in visok za sleherni osebni in blagovni promet. Zadeva pa je postala zopet aktualna, ko se je tudi v Gorici nakopičilo večje število motornih vozil, kar je vidno zlasti v zadnjih letih predvsem po zaslugi cenejšega bencina proste cone. Promet po goriških cestah in zlasti promet proti Vidmu se je tako povečal, da že nekaj let nujno narekuje potrebo po drugačni ureditvi tega podvoza. Se bolj aktualno je to vprašanje za tovorni promet, saj so vedno številnejši težki tovorniki, ki tod skozi prevažajo blago iz Slovenije dalje v notranjost Italije.

Že pred časom je občinski tehnični urad predložil s tem v zvezi več načrtov, kako vskladiti ta podvoz s potrebami današnjega časa. Tako se je razpravljalo, da bi podvoz razširili in pridobili prostor tudi v višino s tem, da bi poglobili cesto na obeh straneh. Pri tem pa bi bilo treba premagati tehnične težkoče, ki so v zvezi z železniškim prometom nad cesto. Te težkoče so takšnega značaja, da so morali opustiti tako misel, ne glede na to, da bi bila taka rešitev tudi draga, saj bi po prvih računih bilo potrebnih najmanj 80 milijonov lir.

Zato so se pristojni organi v zadnjem času oprijeli drugega načrta, ki predvideva izpeljavo nove ceste že od mostu čez Sočo, mimo novih ljudskih hiš, ki so že zgrajene ali pa so še v gradnji. Ta cesta bi bila preko ulic Paolo Diacono in Tommaso Grossi ali pa preko Ul. Manzoni povezana s središčem mesta. Seveda bi bil za tako cestno zvezo potreben še en podvoz pod železnico niže doli proti Soči. S tako rešitvijo bi razbremenili promet pri sedanjem podvozu, ki bi ga v glavnem uporabljali Standrežci in Sovodenjci. Pa tudi zanje bi bilo dobro, če bi začeli resneje proučevati še eno povezavo z mestom, namreč nadvoz nad železnico, po katerem bi podaljšali Ul. Carso v smeri proti Ul. Duca d'Aosta. Ta rešitev bi bila morda še boljša, saj bi na takem nadvozu ne bilo nikake omejitve za tovore v višino, na kar moramo računati pro podvozih. O tem se je nekaj govorilo takrat, ko je bilo zgrajeno novo INA naselje ob Ul. Carso, pozneje pa je vse zopet utihnilo.

Seja pokrajinskega odbora

Proučitev načrtov za dela na pokrajinskih cestah

Za gradnjo srednjih šol bodo porabili okrog 450 milijonov lir

V četrtek popoldne je imel pokrajinski odbor svojo drugo sejo v tem tednu, na kateri so proučili predvsem načrte za dela na pokrajinskih cestah.

Proučili so najprej dela na cesti Tržič-Gradež, katere gradnja je bila v drugem stadiju poverjena podjetju Tacchino za 150 milijonov. Poleg tega so proučili načrte za naslednja cestna dela:

Razširitev ceste Farra-Gradiška, za katero je predvidenih 75 milijonov; razširitev in popravilo ceste na mostu v Zagraju do mosta na Teru za 128 milijonov; razširitev podvoza Salgarini pri Krminu za 30 milijonov, popravilo ceste Bračan-Dolenje-Mirnik za 120 milijonov; popravilo ceste Foliano-Pieris za 75 milijonov in popravilo ceste Pieris-Tržič za 65 milijonov.

Odbornik za javna dela Zanetti je potem sporočil, da pokrajinski tehnični urad zaključuje izdelavo načrtov tistih cest, katere so prišle v zadnjem času pod pokrajinsko upravo. Med temi je preureditev cest v Marjanu in Villessah, za katere je predvidenih 70 milijonov stroškov.

Razpravljali so tudi o gradnji šolskih zgradb v Tržiču, kjer naj bi v kratkem začeli z gradnjo telovadnice pri realni gaimnziji (20 milijonov), nadaljevali naj bi z gradnjo tehnične-trgovske šole (30 milijonov) in prvega dela gradnje industrijske tehnične šole (250 milijonov), za katero pričakujejo ministrsko odobrenje splošnega načrta in dovoljenje za začetek gradnje. V celoti bodo potrošili za gradnjo teh šol okoli 450 milijonov.

Pred zaključkom seje so sprejeli sklep da bo treba čimprej pospešiti rešitev tehničnih in finančnih vprašanj v zvezi z načrti, ki ležijo v raznih uradih in ki potrebujejo odobritev višjih oblasti.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Polmoplast - umetna pljuča

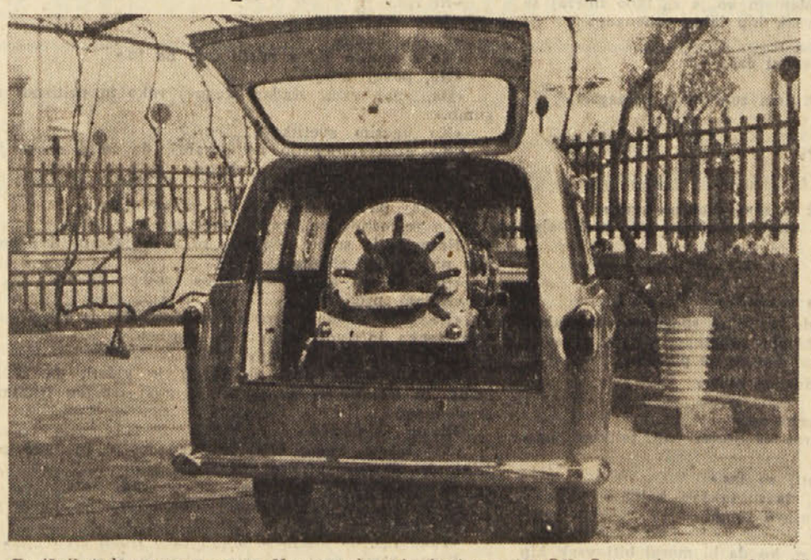

Prejšnji teden smo v poročilu o delu Zelenega križa v lanskem letu omenili, da ima ta ustanova kot prva v Treh Benečijah «polmoplast», to je pripravo za umetno dihanje. Naprava je zelo koristna pri reševanju utopljencev in zadušitvah s plinom, po težjih operacijah dihalnih organov itd. Na naši sliki vidimo polmoplast stane okrog 1.700.000 lir avtomobilu goriškega ZK. S to pripravo so že rešili nekemu ponesrečencu življenje in že samo to dejstvo opravičuje njegovo nabavo. Polmoplast stane okrog 1 milijon 700.000 lir ter deluje na ročni ter na motorni pogon.

Prodajalci bencina se pritožujejo

Preveč bencinskih črpalk in premalo zaslužka

Prosta cona jih zaenkrat še ščiti pred jugoslovansko konkurenco

Goriška Zveza prodajalcev tekočega goriva sledi z velikim zanimanjem gibanju, ki ga je začela Zveza prodajalcev tekočega goriva v Trstu, kjer se pritožuje, da prodajo vedno manj bencina, ker hodijo avtomobilisti za svoje potrebe po jugoslovanski bencin v obmejnem pasu, ki je mnogo cenejši. Predstavnik goriške zveze te kategorije je s tem v zvezi izjavil, da položaj na Goriškem glede prodaje bencina ni tako kritičen, ker imamo tu prosto cono, v kateri je prodajna cena bencina bolj ugodna. Vendar pa bi v doglednem času utegnila postati tudi tukaj konkurenca jugoslovanskega bencina vedno bolj občutna.

Pač pa se goriški prodajalci tekočega goriva pritožujejo, da imamo po Gorici, pa tudi po drugih krajih naše pokrajine, vedno več javnih črpalk za prodajo bencina, nafte in drugih tekočih goriv. Imamo več primerov, ko sta po dve servisni postaji v neposredni bližini, kar povzroča vedno hujšo konkurenco, zmanjšanje števila klientov, ki pridejo na posamezno servisno postajo in s tem v zvezi zmanjšanje zaslužka, ki je čestokrat nezadosten, da bi se izplačalo nadaljnje obratovanje.

Zato so goriški prodajalci tekočih goriv med drugim predlagali, naj bi za dve leti ukinili izdajo novih koncesij za postavitev novih servisnih postaj z prodajo tekočega goriva. Kar se tiče jugoslovanske konkurence, nameravajo počakati da bodo videli, kaj bodo dosegli njihovi tržaški kolegi.

Snežne razmere na Goriškem

Po poročilu vremenoslovne službe so bile včeraj na Goriškem naslednje snežne razmere:

Lokve 40 cm, Livek 47, Crni vrh 43 cm, Log pod Mangartom 65 cm; povsod je bila temperatura pod ničlo.

Prekucnik podrl ploščo nad vhodom

Včeraj popoldne se je pripetila v Ul. Silvio Pellico, kjer ima garažo avtoprevozno podjetje Drossi - Saina, dokaj dokaj čudna nesreča. Prekucnik omenjenega podjetja je stresel material na dvorišču in se odpeljal, ne da bi se prepričal, če se je naprava znižala. Z močno dvignjenim delom za prevažanje materiala se je zaletel ob ploščo, ki nad vhodom povezuje oba opornika. Pod pritiskom se je zrušila na kabino, odletel pa je tudi del opornega stebra in z velikim hrupom padel na pločnik.

Breme je močno poškodovalo kabino in del tovornika neposredno za šoferjem. Delavci podjetja Drossi so morali priskočiti na pomoč z varilnim aparatom, da so prerezali debele železne žice v betonski konstrukciji in osvobodili vozilo. Škoda je občutna, ker se je vozilo na vseh krajih močno ukrivilo. Človeških žrtev na srečo ni bilo, ker je kabina prenesla udarec in ker v trenutku trčenja na pločniku ni bilo nobenega človeka.

V razmeroma kratkem času je to že tretja nesreča avtoprevoznega podjetja Drossi. Najprej se jim je prevrnil avtobus, pred kakšnima dvema tednoma, pa je tovornik tega podjetja prevrnil na Largo Pacassi avtomobil «Fiat 1100», ki je prihajal iz Ul. Balilla.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

CORSO. 16.30: «Pisma samostanske pripravnice», P. Petit, J. Paul Belmondo. Italijansko-francoski film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.30: «Luksuzne ženske», B. Lee, G. Ferzetti. Italijanski film v barvah.

VITTORIA. 17.00: «Bes barbarov», E. Burdom, R. Podestà. Cinemascope v barvah. Italijansko-francoski film.

CENTRALE. 16.30: «Joselito». Joselito, S. Marquez. Dopolnjujeta program Tom in Jerry. V barvah.

MODERNO. 17.00: «Kongres v zabavo». V barvah.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Urbani-Albanese, Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 6,4 stopinje nad ničlo ob 12.50 uri, najnižjo pa 1 stopinjo nad ničlo ob 7.30 uri. Vlaga je dosegla 47%.

—«»—

Vozni red vlakov

2. oktobra je stopil v veljavo naslednji vozni red vlakov:

ODHODI

Za Trst: 0.11 (D), 5.50 (A), 6.44 (A), 7.43 (D), 8.05 (A), 8.36 (D), 10.52 (A), 14.02 (A), 15.51 (A), 17.12 (DD), 18.37 (A), 20.05 (A), 21.35 (D), 22.24 (A).

Za Videm: 4.32 (A), 6.25 (A), 6.59 (D), 7.30 (A), 8.35 (D), 10.53 (A), 13.00 (D), 13.42 (A), 15.34 (A), 17.26 (A), 18.55 (A), 19.51 (D), 21.03 (D), 21.36 (A), 22.39 (A).

Gorica - Nova Gorica: 7.20, 14.14, 20.20.

PRIHODI

Iz Trsta: 4.31 (A), 6.23 (A), 6.57 (D), 7.28 (A), 8.34 (D), 10.49 (A), 12.59 (D), 13.39 (A), 15.32 (A), 17.24 (A), 18.51 (A), 19.49 (D), 21.02 (D), 21.32 (A), 22.36 (A).

Iz Vidma: 0.10 (D), 5.46 (A), 6.42 (A), 7.41 (D), 8.02 (A), 8.33 (D), 10.50 (A), 13.59 (A), 15.49 (A), 17.10 (DD), 18.35 (A), 20.03 (A), 21.34 (D), 22.22 (A).

Nova Gorica - Gorica: 8.18, 15.08, 21.13.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Delovanje športnega združenja Bor

Tekmovanje v streljanju za razdelitev v skupine

Prvi nastop strelcev bo v torek v prostorih PD Cankar Istočasno bo tudi moštveno tekmovanje

Vsa dosedanja strelska tekmovanja SZ Bor so pokazala, da je ta šport med našo mladino izredno priljubljen. To je bilo zlasti razvidno na športnih dnevih, kjer je imela le atletika večje število tekmovalcev. V lanski sezoni je bila ta panoga nekoliko zanemarjena. Tekmovanje je bilo prirejeno le na športnem dnevu, razen tega pa sta organizirali streljanje z zračno puško le še p. d. Cankar in p. d. Škamperle.

Vodstvo Bora je sklenilo letos poživiti svojo aktivnost na tem področju. Zato je vneslo v svoj tekmovalni koledar tudi več strelskih nastopov in prvemu tekmovanju bomo priča že v prihodnjem tednu.

Na sporedu bo namreč razvrstitveno tekmovanje za porazdelitev tekmovalcev v tri kategorije: prvo, drugo in tretjo. Prva bo najboljša, v tretji pa bodo seveda nastopali najslabši strelci. Iz prve skupine bo združenje črpalo strelce za sestavo svoje reprezentance, ki bo nato nastopala proti raznim drugim društvom. Prva skupina bo imela 15 članov, druga prav tako 15 v tretji pa bodo vsi tisti, ki ne bodo zbrali dovolj točk za uvrstitev v eno od obeh višjih kategorij. Na notranjih prvenstvih, ki bodo v naslednjih letih bodo vsako leto izpadli iz 1. skupine trije najslabši tekmovalci in trije najboljši iz druge se bodo uvrstili v prvo. Podobno bodo tudi trije najslabši iz druge nazadovali v tretjo, trije najboljši iz tretje pa bodo napredovali v drugo.

Letošnje razvrstitveno tekmovanje bo skušalo združenje organizirati v več krajih, tako da bi tudi po naših vaseh aktivneje posegli v športno življenje.

Prvo tekmovanje bo za tekmovalce iz Trsta in sicer v mestu. Sledili bosta še tekmovanji v zgornji okolici in pa za breške vasi. Po teh tekmovanjih bo finale v Trstu, na katerem bodo lahko nastopili le tisti, ki bodo imeli najboljše rezultate. Za vsa tri predtekmovanja bo namreč sestavljena le ena — skupna — lestvica. Prvih 40 tekmovalcev na tej lestvici bo lahko nastopilo v finalu. 15 strelcev, ki bodo v finalu dosegli najboljše rezultate bo tvorilo 1. kategorijo, drugih 15 drugo, vsi ostali udeleženci tekmovanja, tudi tisti, ki ne bodo nastopili v finalu, pa tretjo kategorijo. To bo veljalo za posameznike. Istočasno pa bo izvedeno tudi moštveno tekmovanje. Če bo slučajno član moštva nastopil že med posamezniki, bo njegov dosežek med posamezniki avtomatično veljaven tudi za moštvo. Vsako moštvo — ki mora kajpak zastopati neko društvo — ima po tri člane. Za moštva bo seveda sestavljena posebna lestvica.

Pet moštev, ki bo v finalu doseglo največ točk bo uvrščenih v prvo kategorijo, pet naslednjih v drugo, vsa ostala pa bodo tvorila tretjo kategorijo. S podrobnejšimi določili bodo tekmovalci seznanjeni pred vsakim tekmovanjem.

Prvo bo na vrsti za strelce iz mesta v torek 17. t. m. na sedežu p. d. I. Cankar pri Sv. Jakobu in sicer ob 20.30. Prijave bodo sprejemali prireditelji od 20. ure dalje do začetka tekmovanja.

Ker bo prireditev zelo važna za ves nadaljnji tekmovalni sistem strelske sekcije priporočamo vsem onim, ki se za ta šport zanimajo, da se tekmovanja z gotovostjo udeležijo.

t. o.

—«»—

ŽENSKE V GRINDELWALDU

V spustu in kombinaciji zmaga Nemke H. Bieblove

GRINDELWALD, 13. — V današnjem spustu ženskega smučarskega tekmovanja je zmagala zahodna Nemka Heidi Biebl, ki je tako zasedla prvo mesto tudi v kombinaciji. Končna lestvica je naslednja:

1. HEIDI BIEBL (Zah. Nem.) 0,86 točke.
2. Gertsch (Šv.) 3,32, 3. Hennerberger (Zah. Nem.) 4,92, 4. Grosso (Fr.) 5,43, 5. Netzer (Av.) 7,09, 6. Ierta Schir (It.) 7,31, 7. Breuer (Av.) 8,41, 8. Gaber (Av.) 10,41, 9. Inger Senoner (It.) 13,41, 10. Marit Haraldsen (Norv.) 14,63 itd.

Jutri na stadionu nevarna Sambenedettese

De Min še vedno v vratih Triestine

Rebizziju izginila vsakršna bolečina - Tudi Frigeri v domačem moštvu

Za jutrišnjo tekmo proti borbeni Sambenedettese praktično ne bo nobenih sprememb v moštvu Triestine. Samo Frigeri bo ponovno prevzel svoje mesto, katerega je moral preteklo nedeljo zaradi obolelosti pustiti Bizaiu.

Iz previdnosti je trener Trevisan še enkrat potrdil De Mina v vratih ter Rebizzija v napadu, kateremu so že izginile vse posledice nategnitve mišice. Tržačani so z včerajšnjim treningom zaključili priprave za jutrišnjo tekmo. Treninga se je udeležilo 17 igralcev in sicer vsi titularci, katerim pa so se pridružili še Luison, Bizai, Scala II, Cazzaniga, Demenia in Reina. Posebno skrb so posvetili De Minu, ki je moral braniti vrata pred streli razigranih Cazzanige, Scale, Demenie in Reine.

Ob koncu treninga je Trevisan najavil postavo za nedeljsko tekmo s Sambenedettese: **De Min; Bernard, Brach; Larini, Frigeri, Degrassi; Trevisan, Rebizzi, Secchi, Sadar in Fogar.**

Za rezerve je določil Bizaia, Scalo II in Demenio.

—«»—

Nedeljske tekme

A LIGA (15. kolo)

Catania - Padova
Fiorentina - Bologna
Internazionale - Roma
Juventus - Napoli
Lanerossi Vicenza - Atalanta
Lazio Torino
Lecco Milan
Sampdoria - Bari
Spal - Udinese

B LIGA (17. kolo)

Triestina - Sambenedettese
Alessandria - Venezia
Brescia - Ozo Mantova
Catanzaro - Reggiana
Como - Simm. Monza
Marzotto - Foggia
Messina - Prato
Palermo - Genoa
Pro Patria - Novara
Verona - Parma

BOKS

LOS ANGELES, 13. — Olimpijski prvak v metu krogle Američan Bilj Nieder je danes javil, da se bo posvetil boksu v profesionalni kategoriji. Nieder je kot amater nastopil 10-krat in 7-krat je zmagal s k.o.

***

RIM, 13. — Med boksarskim mitingom je Italijan Rinaldi premagal Američana Sonnyja Raya po točkah.

PLAVANJE

BUENOS AIRES, 13. — Argentinski plavalec Luis Nicolao, ki se je izkazal na rimski olimpiadi, je danes dosegel v plavanju na 100 m metuljčka čas, s katerim je postal drugi najhitrejši plavalec na svetu na tej progi. 16-letni Nicolao je zabeležil čas 59"6, s čimer je prebil »zid« 1 minute. Scetovni rekord, ki pa mora biti še uradno priznan, pripada Američanu Larsonu s časom 58"7.

Na pragu nove kolesarske sezone

Jurij Uršič - nova zvezda našega domačega kolesarstva

Kako je postal kolesar s petnajstimi leti - Lep obračun lanskih uspehov - Trening na Rivieri in njegova tržaška ekipa

Čim bolj se oddaljujemo od začetka novega leta, tem bliže smo tekmovanju v tistih športnih panogah, ki se odigravajo na prostem in med katere spada tudi kolesarstvo. Nekateri kolesarji so že začeli s treningom, zlasti tam, kjer so vremenske razmere bolj ugodne, drugi pa se na to pripravljajo.

Tudi v Gorici imamo mladega kolesarja — Slovenca, ki mnogo obeta. Gre za Jurija Uršiča, ki živi s starši v Ulici Montesanto 99. Naš Jurij ima komaj nekaj nad 18 let, pa se že dobra tri leta udeležuje kolesarskih dirk in je pri tem dosegel do sedaj res lepe uspehe. Poiskali smo našega športnika, da bi ga vprašali o bilanci njegovega dela in o doseženih uspehih v lanskem letu ter o njegovih načrtih za letos.

Visok in lepo rasel fant, z dolgimi in mišičastimi nogami, se je rade volje odzval našemu vabilu. «Kdaj in kako

si se odločil, da se boš posvetil kolesarstvu?» je bilo naše prvo vprašanje.

Uršič je malo pomislil in začel: «Bilo je pred dobrimi tremi leti, ko sem bil star komaj 15 let. Takrat sem se udeležil neke neuradne dirke dečkov. Neki gospod iz Gorice, ki nas je gledal, je dejal, da imam zelo dolge noge in bi lahko uspel ter postal dober kolesar. To me je napotilo, da sem začel resneje trenirati in od takrat sem posvetil temu športu ves svoj prosti čas.»

«Kakšna je bila bilanca tvojih nastopov lansko leto?» Uršič je na to naše vprašanje odprl precej velik album, v katerem so bili po vrstnem redu nalepljeni številni članki in slike o dirkah, ki se jih je udeležil lani. Skoro povsod je bilo njegovo ime zapisano z veliki črkami že v naslovu ali vsaj v podnaslovu.

«Lani sem se udeležil tekmovanja pri skoro 40 dirkah. Večina teh je bila z gojenci (allievi), saj sem prišel med člane šele proti koncu leta.»

«V katerih tekmah si dosegel največje uspehe?»

Uršič se je malce v zadregi nasmehnil. «Zdi se mi, da sem bil še precej uspešen pri vseh, zlasti v kategoriji gojencev, kjer konkurenca ni bila tako huda. Vendar pa naj omenim predvsem izločilno tekmo za Tri Benečije, v kateri sem si priboril «Pokal Italije» na 70 km dolgi progi, ki sem jo prevozil s povprečno brzino 43,300 km na uro. Prvi sem bil tudi v tekmi za deželno prvenstvo gojencev Treh Benečij. Omenim naj še pokal «Vojvodinje Aosta», ki sem ga dobil pri dirki v Redipugli. V celoti sem bil prvi na devetih cestnih dirkah, na šestih pa sem dosegel drugo mesto. Tudi v vseh drugih sem bil na častnem mestu».

«Omenil si, da si v drugi polovici leta prešel v kategorijo članov in da je bila tam hujša konkurenca?»

V kategorijo članov sem prestopil lani septembra. Prvič sem v tej kategoriji nastopil v Pordenonu in prišel v hudi konkurenci s preizkušenimi kolesarji šesti. Takrat je tekmoval tudi znani Valoto. V tej kategoriji sem se udeležil treh dirk na progi po 150 km; zadnja od teh je bila na Tržaškem in takrat sem dobil gorsko nagrado na Proseku».

«Ali se ti zdi, da boš uspel v močnejši konkurenci, ki te čaka med člani?»

«S prvimi rezultati sem kar zadovoljen,» je odgovoril na naše vprašanje Uršič in nadaljeval, «kar mi še manjka je predvsem trening v vzdržljivosti. V sprintu sem se tudi do sedaj že izkazal, na daljših progah pa nisem vzdržal do kraja. Z nadaljnjim treningom in z dobro voljo bom tudi v tem napredoval.»

«Kako je s pripravami na letošnjo sezono? Ali si že začel trenirati?»

«Doslej še ne, ker je bilo slabo vreme. Vendar pa bom morda že prihodnji teden začel trenirati v okolici Gorice najprej, potem pa bom šel morda celo na Riviero, kamor sem povabljen. Tam so vremenske prilike mnogo boljše in upam, da bom pridobil na vzdržljivosti, kar mi sedaj manjka.»

«Kdaj boš začel s tekmovanjem?»

«V kratkem se nameravam udeležiti nekaterih dirk s člani v sklopu moje ekipe iz Trsta. Upam, da bom letos dosegel še več uspehov. Rad bi se udeležil tudi kakšne mednarodne dirke; med drugim bi šel rad v Koper in na kakšno etapno dirko drugod v Jugoslaviji. Seveda pa bom moral počakati, da dopolnim predpisano starostno dobo.»

«Omenil si, da deluješ z ekipo iz Trsta; ali bi lahko kaj več povedal o tvojih tovariših?»

«Ko sem pred tremi leti začel s tem športom, sem najprej dirkal z ekipo iz Gorice, nato sem presedlal k ekipi CRDA iz Tržiča, še pozneje pa h CRDA v Trstu, kjer sem imel več možnosti za nadaljnji trening. Trenutno sem vodja sedemčlanske ekipe Bartali - P. Rovis, pri kateri so razen mene sami Tržačani. Med njimi jih je več, ki so zabeležili že lepe uspehe tudi v mednarodnem kolesarstvu. Tako je Edvard Gregorič že z uspehom dirkal tudi v Jugoslaviji. Omenim naj še, da sem prav jaz kapetan ekipe, ker sem se lani udeležil največje števila dirk.»

«Kaj pa glede tvojih bodočih načrtov?»

«To je seveda odvisno od uspehov, ki jih bom dosegel na letošnjih dirkah. Moj namen je, da bi postal z 21. letom profesionalec. Če mi noge ne bodo odpovedale in bom imel srečo, se nameravam popolnoma posvetiti samo kolesarstvu.»

Tako je zaključil Jurij Uršič o svojih bodočih načrtih. Poslovili smo se od njega in mu želeli, da bi uspel, saj bomo tudi mi ponosni, če se bo še en naš rojak uveljavil v domačem in mednarodnem športu.

I. M.

VOZNI RED VLAKOV

BENETKE-MILAN -PARIZ-RIM-BARI

ODHODI

6.12	R	Bologna - Milan (*)
6.40	D	Benetke - Turin - Rim
7.14	A	Tržič (***)
8.45	R	Benetke - Rim
10.14	DD	Benetke - Milan - Genova (II) - Pariz
10.24	A	Portogruaro
12.55	R	Cervignano - Benetke
13.32	A	Cervignano - Benetke
14.52	D	Benetke - Milan - Pariz
16.40	D	Tržič - Benetke - Bari
17.03	A	Tržič - Portogruaro
17.53	DD	Benetke - Pariz (x)
18.38	A	Tržič - Portogruaro
19.25	A	Tržič - Cervignano
20.50	R	Benetke
22.17	DD	Benetke - Milan - Turin - Genova - Ventimiglia - Marseille - Mestre - Bologna - Rim

PRIHODI

6.23	A	Cervignano - Tržič
7.32	A	Portogruaro - Tržič
7.45	DD	Turin - Milan - Benetke - Rim
9.22	D	Marseille - Ventimiglia - Genova - Turin - Benetke
10.22	R	Benetke - Cervignano - Tržič
11.33	DD	Pariz - Benetke (xx)
13.27	D	Rim - Bologna - Bari - Ancona - Benetke
13.57	A	Cervignano
15.22	D	Pariz - Milan - Benetke
17.05	D	Benetke - Portogruaro - Cervignano
18.10	A	Tržič (***)
18.37	R	Bologna - Benetke (*)
19.08	A	Portogruaro - Tržič
19.50	DD	Pariz - Milan - Benetke
21.20	R	Rim - Milan - Mestre (*)
22.35	A	Benetke - Tržič
23.42	DD	Turin - Milan - Genova (II) - Rim - Bologna - Benetke

(*) samo I. razred; (**) II. razred samo do Benetk; (***) ne vozi ob nedeljah; (x) od 1.10.60 do 20.5.61; (xx) od 3.10. 60 do 28.5.1961

VIDEM-DUNAJ -SALZBURG -MUENCHEN

ODHODI

3.45	A	Videm - Trbiž
5.16	A	Videm
6.18	D	Videm - Trbiž
6.24	A	Videm
7.45	D	Videm - Dunaj - Muenchen - Hamburg
9.45	A	Videm
12.20	D	Videm - Trbiž - Dunaj
12.30	A	Videm
13.55	DD	Calalzo (*)
14.26	A	Videm
16.17	A	Videm
17.37	A	Videm
19.10	D	Videm
20.16	D	Videm - Benetke - Muenchen
20.27	A	Videm
21.37	A	Videm

PRIHODI

7.15	A	Videm
8.00	A	Videm
8.23	A	Videm
9.12	A	Videm
9.30	D	Dunaj - Muenchen - Videm
11.46	A	Trbiž - Videm
15.07	A	Videm
16.55	A	Videm
17.52	DD	Dunaj - Trbiž - Videm
19.43	A	Videm
21.05	A	Videm
22.20	D	Hamburg - Muenchen - Dunaj - Videm
23.20	A	Videm
23.58	DD	Calalzo - Trbiž - Videm (**)
0.56	D	Trbiž - Videm

(*) ob sobotah od 17. 12.1960 do 25.2.1961; (**) ob nedeljah od 18.12. 1960 do 26.2.1961

OPČINE-LJUBLJANA -BEOGRAD

ODHODI

0.19	D	Općine - Reka - Zagreb - Beograd
7.28	A	Općine
8.32	D	Općine - Ljubljana
11.57	DD	Općine - Reka - Ljubljana - Beograd - Atene - Istanbul
13.37	A	Općine
16.04	D	Ljubljana - Beograd
17.58	A	Općine
20.00	A	Općine

PRIHODI

5.50	D	Beograd - Zagreb - Općine
7.05	A	Općine
11.24	A	Općine
13.18	D	Beograd - Ljubljana
17.20	A	Općine
17.28	DD	Istanbul - Atene - Beograd - Ljubljana - Reka - Općine
20.06	D	Ljubljana - Općine
21.48	A	Općine

R — rapido; DD — brzec; D — brzec; A — potniški

15. kolo nogometnega prvenstva A lige

Inter-Roma: srečanje za prestiž in vodstvo

Za Fiorentino in Juventus lepe priložnosti za zmago

Če je bilo v preteklem kolu nogometnega prvenstva A lige v središču zanimanja srečanje med Fiorentino in Interjem, bo tudi tokrat slednje moštvo v ospredju nogometnih borb za točke. Inter, ki trenutno vodi v razpredelnici, bo sprejel v goste nevarne tekmece Rome, ki so na drugem mestu. Kaj lahko pričakujemo iz tega srečanja danes še ni mogoče reči. Vemo samo, da bosta obe moštvi vložili vse razpoložljive sile za dosego zmage. Vprašanje pa je komu bo ta pripadla.

Igralci Interja se bodo danes vrnili iz Rapalla, kjer so se pripravljali in ker so vsi v dobri formi upajo, da bodo lahko zmagoviti zapustili igrišče. Zelo verjetno Angelillo ne bo mogel igrati, zaradi česar bi njegovo mesto prevzel Firmani. Rimljane čaka več kot borba za točke, srečanje prestižnega značaja. Inter jih je namreč izpodrinil s prvega mesta, zaradi česar lahko pričakujemo, da bodo gostje skušali napraviti vse, da preveč optimističnemu Herreri prekrižajo račune.

Ostali «veliki» bodo imeli več ali manj lahko delo. Fiorentina bo sprejela v goste sicer nevarne Bolonjčane, vendar predvidevajo, da bo zmaga ostala na domačih tleh. Za Juventus Napoli ne bi smel predstavljati resne ovire. Domačini so več ali manj v dobri formi in njihov trener ima na razpolago še preveč igralcev, kar pomeni, da bi moral pustiti izven igrišča Leoncinija, Emolija ali Colomba v krilski vrsti ter Moro, Nicoleja ali Stacchinija v napadalni. Neapeljčani prihajajo v Turin z novim trenerjem: to je Cesarini, ki je še pred kratkim treniral Juventus in ker so ga nehvaležno odslovili, bo skušal zadati njegovi bivši enajstorici kak nepričakovani udarec. Mnenja pa smo, da se mu kaj takega vsaj v tem obdobju, ne bo posrečilo.

Teže bo za Milan, ki bo gostoval v Leccu, kjer pa bo imel vseeno lepo priložnost za uspešen zaključek srečanja. Domačini so hoteli spraviti v nedeljo na igrišče tudi novodošleca «oriunda» Clericija, ki je med zadnjimi treningi še kar zadovolil. Vseeno pa nekateri pravijo, da še ni prišel čas za njegov debut v prvenstvu A lige. Milančani imajo še nekaj dvomov za sestavo moštva. Predvsem ni izključeno, da bo moral Maldini še počivati, medtem ko se je v zadnjem trenutku tudi Barison začel pritoževati nad bolečinami v kolenu. Te nevšečnosti in predvsem nedeljski nasprotnik povzročata trenerju Milana precejšnje skrbi. Sicer upa, da bo lahko vsaj Maldinija uporabil, s čimer bi poslal na igrišče praktično trenutno najboljše moštvo.

Tudi druge tekme 15. kola bodo kolikor toliko zanimive in ni izključeno, da bo marsikatera enajstorica pripravila kako presenečenje. Za Padovo, ki bo gostovala v Cataniji, prognoza ni ugodna. V skrajnem primeru si bodo Roccovi igralci lahko priborili neodločen izid. To pa seveda le z verižno obrambo, v kateri so Padovanci pravi mojstri. Med Lanerossi in Atalanto bo borba precej ostra in če ne bo posebnih zavrtljajev, bi se morala končati z neodločenim izidom.

Bolj zanimivo je srečanje v Rimu med domačo enajstorico Lazia in gostujočim Torinom. Znano je, da so domačini zelo šibki, medtem ko so njihovi nedeljski gostje v zadnjih časih zabeležili izreden vzpon. Prav zaradi tega ni izključeno, da se bodo Turinčani vrnili domov z dvema točkama v žepu, kar ne bi nikogar začudilo in niti presenetilo. Turinčani so se za dvakratno zaporedno gostovanje (v Rimu in v Cataniji) dobro pripravili in vse kaže, da bodo odšli na pot z najboljšo postavo, ki jim je prinesla obilo zadoščenj.

Sampdoria bo zopet imela izredno priložnost, da pride do dveh točk: sprejela bo v goste enajstorico iz Barija, ki je sicer na domačih tleh zelo živahna, a se na tujih igriščih ne more znajti. Nasprotno pa so domačini v izredni formi in njihov napad je po zaslugi Skoglunda začel delovati kot še nikoli poprej. Njihov trener pa bo moral v zadnjem trenutku nekoliko spremeniti napadalno vrsto, ker je moral Lojodice zaradi gripe v posteljo. Sicer ima že pripravljenega igralca, ki ga bo z uspehom nadomestil. In ta je Toschi.

Udinese čaka tudi to nedeljo težko delo v Ferrari, kjer se bodo spoprijeli s Spalom. Videmčani so se ves teden vestno pripravljali in njihov trener je že v glavnih obrisih sestavil moštvo. Z Videmčani bo odpotoval tudi Menegotti, ki bo v primeru, da bo igrišče blatno, nadomestil Canello v napadu.

TOTIP št. 3

1. prvi	X	2 2
drugi	X	1 1
2. prvi	X	1
drugi	2	X
3. prvi	1	
drugi	2	
4. prvi	1	X
drugi	X	1
5. prvi	1	
drugi	1	
6. prvi	1	1
drugi	1	2

Totocalcio št. 17

Catania - Padova	X 1
Fiorentina - Bologna	1
Inter - Roma	1 X
Juventus - Napoli	1
L. R. Vicenza-Atalanta	X
Lazio - Torino	X 2
Lecco - Milan	X 2
Sampdoria - Bari	1
Spal - Udinese	1
Brescia - Ozo Mantova	X 1 2
Palermo - Genoa	X 1 2
Legnano - Modena	X
Torres - Lucchese	1
Catanzaro - Reggiana	X 1
Cagliari - Livorno	1

Smučišča na Goriškem so oživela

V nedeljo na Livku smučarsko tekmovanje

Nastopili bodo prvaki Partizana in drugih društev iz goriškega okraja

NOVA GORICA, 13. — Na Livku, kamor so pred vojno zelo radi zahajali mnogi smučarji iz Gorice in Vidma, da so se spuščali po lepih smučiščih Kuka, bo v nedeljo okrajno smučarsko prvenstvo, na katerem bodo nastopili društveni prvaki Partizana in športnih društev iz goriškega okraja.

Tekmovanje, ki ga prireja društvo Partizan Livek v sodelovanju z komisijo za smučanje pri okrajnem odboru za telesno vzgojo v Novi Gorici, se bo dvigalo do pobočja Kuka. Proga za člane bo dolga 1600 metrov z 270 m višinske razlike, za članice 1000 m s 160 metri višinske razlike, za članice in mladinke pa 800 metrov z 80 metri višinske razlike.

Organizatorji tekmovanja pričakujejo, da bo ta prireditev privabila na Matajur številne ljubitelje belih poljan, tako tekmovalce, kot tiste, ki prihajajo na smučišča za razvedrilo. Pričakovati smemo, da bo tudi organizacija dobra, saj so nekakšno »generalko» imeli že v nedeljo, ko je bilo tu pionirsko tekmovanje v veleslalomu.

Sploh pa sta Livek in Lokve dve najbolj priročni in lepi smučišči tudi za smučarje iz Gorice in Trsta, zato je bila s 1. januarjem uvedena redna nedeljska avtobusna proga Trst-Gorica-Lokve, drugi avtobus pa vozi na relaciji Rožna dolina-Lokve. Tisti, ki so v nedeljo prišli na Lokve, in teh ni bilo malo, so bili ob izrednih snežnih razmerah deležni pravega užitka, ki ga nudi narava sredi Trnovskega gozda. Kakor kažejo padavine v zadnjih dneh, ni bojazni, da bi bili razočarani tudi tisti, ki se bodo odločili, da gredo jutri na Lokve.

J. J.

BORIS PAHOR: 46.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

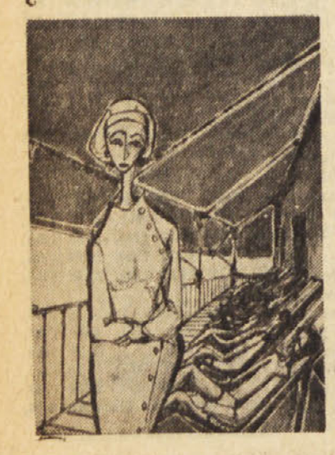

«A pri navadnem človeku s tem, kar je neznano, s tem, kar samo slutiš, na neki način dopolnjuješ vse tisto, kar že veš o njem. Medtem ko je za tabo zmeraj še ena Arlette, ki človeka vsak hip lahko iznenadi.»

«Ne govori tako, Igor.»

«Saj to je tvoj nenavadni čar.»

«Nočem.»

«Dobro, a hotenje pri tem zelo malo pomaga.»

«Nisem nenavadna.»

«Prav, potem nisi.»

«Res, da nisem, Igor?»

«Samo malo.»

«Kajne da res?»

«Da, samo malo in še to samo kakšen krat.»

«In to te prav nič ne moti, da bi me imel rad, kajne da ne?»

«Prav nič.»

«Je res?»

«Zaradi tega te imam še rajši.»

«Moj mali.» Njeno telo se je za spoznanje premaknilo, tako da je čutil mehkobo napetega nedrja na svoji strani. Samo njene prsi so ženske, je pomislil.

«Po prsih pa si že zdavnaj žena.»

«So preobilne, kaj?»

«Natanko kakor je treba so.»

«Niso, vem. In večkrat se jezim nad tolikim bogastvom.»

«Nič preveč ga ni, niti za las.»

«A to te nič ne moti, da so takšne, kajne »

«Samo v veliko skušnjavo so mi.»

«Ne, reci tega, Igor.»

«Odkar se vidiva tu je, ko da bi moral biti vsak hip ob tebi, da bi te ne zgubil. In zmeraj nestrpno čakam, da bi se spet prepričal o tvoji resničnosti.»

Nedrje se je mehko položilo na njegove prsi.

«Moj mali.»

«Ali ti moja mala?»

«Ne, ti moj mali.»

«Prav. Potem jaz tvoj mali. Ker kakšen krat mi je zares, ko da si bolj odrasla kakor jaz.»

«Ni res.»

«Je.»

«Povej, kdaj.»

«Ne spomnim se, a mislil sem na to.»

«Ne, povej kdaj.»

«Da, zdaj vem. Kadar stegneš roko in pritisneš na gumb.»

«Ko ugasim svetilko?»

«Ko pred ljubeznijo ne pozabiš, da imaš obsvetljen obraz, si videti izurjena ljubimka.»

«Ne reci tega, Igor.»

«Zakaj pa ne? Čudovito je vznemirljivo.»

«To je menda prirojeno vsaki ženi.»

Nasmehnila se je in njena roka se je zaupljivo položila na njegovo stegno.

«Saj. A gre za odločen izras tvojega obraza.»

«Nalašč pretiravaš.»

«Ne. Morda sem takrat presenečen, ker je tvoja roka takó tenka in tvoja dlan tako majhna.»

«Vse anormalno torej.»

«Ne, vse prečudovito. In hkrati je videti, da si še otrok, in hkrati, ko da je bil že neki izreden ljubimec pred mano.»

«Zakaj si takšen.»

«Saj nisem. Samo vtisi so takó močni in takó različni, da sem ves prevzet od njih.»

«A zaradi tega me imaš vseeno rad, ne?»

«Ves iz sebe sem od ljubezni.»

«Je res?»

«Tako res, da nisem še nikoli tako ljubil življenja.»

Njena rama se je tesneje pritisnila k njegovi. Skozi odprto okno je prihajal dih spečega gozda in skromno moledovanje čričkov nizko spodaj v travi.

«Zakaj tako misliš o ljubimcu, ko pa sem ti povedala o prijatelju, s katerim sem kot šolarka taborila.»

«Ker se je tisto zgodilo skoraj mimogrede.»

«Prav zares mimogrede. Odkar smo taborili, ga nisem bila videla, neki dan pa hodim po Parizu, ker sem čakala vlak, da bi se pripeljala sem. Stojim ob izložbi in skorajda bolj stoje, na pol topo počivam, kakor da bi bila zamaknjena v predmete, pa slišim nekoga ob sebi, ki mi reče: ‚Lepo kaj?' Obrnem se in zagledam Philippa. A po glasu sem ga bila spoznala. ‚Kaj delaš tukaj?' pravi in ko mu povem, da sem na poti semkaj, me pelje domov. ‚Lepo se naspi', pravi ‚tvoj sanatorij ti ne bo nikamor ušel!'»

Njena dlan se je premaknila na njegovem stegnu kakor majhno živo bitje, ki je plaho pred neznanimi predmeti.

«Ves drugačen je bil, nič več tisti deček, s katerim sem taborila. Bolj samozavesten in drzen; a še zmeraj sem ga imela rada. ‚Jaz grem v kino', pravi, ‚ti pa se počuti kakor doma. Lezi in spi'. Nisem mogla spati v tisti cudni sobici, v kino pa nisem hotela iti z njim, ker sem bila preveč trudna. S filmom da se ukvarja. Avantgardni poskusi, scenariji, snemanje, vse se vrti okoli mene, da sem kakor izgubljeno pišče. In si želim, da bi se vrnil, zato da bi se sobica spremenila. Nategujem uho, da bi slišala njegov glas. Pa so prišle v sosednjo sobo dekleta in potem tudi on in sem vstala in smo nekaj igrali. Ponoči je nato prišel k meni. Drugi dan sem se pripeljala sem.»

Pomolčala je.

«Samo to mi je bilo žal da ga ni bilo več, tistega lepega tovarištva iz dni, ko smo živeli pod šotorom.»

«Na neki način je bilo zdaj nekaj dosti bolj vrednega.»

«Da, saj je rekel, naj ostanem in živim z njim.»

«Pa?»

«Strah me je takšnega potepuškega življenja. Mika me in obenem se ga bojim.»

«Je zmeraj, ko da boš izgubila roko, ki jo mama ob postelji spušča k tebi?»

Molčala sta, samo njena dlan se je spet samogibno položila na njegovo stegno.

«Nenavaden si,» je čez čas rekla.

«Neumno je nekomu zameriti to, kar je vrednega doživel brez nas.» In čuti veselje nad njeno pohvalo in hkrati zavest, da je povratnikovo razmerje do življenja morda v resnici v marsičem plemenito, a da nima on pri tem vprav nobene zasluge.

«Premalo sem ga ljubila, da bi ostala z njim,» je rekla nato, ko da je odgovorila svoji misli.

«Neverjetno pa je vendarle, da ni bilo nobene druge ljubezni.»

«Gerard. A takrat sem bila še skoraj otrok. Z Gerardom se ni nič zgodilo.»

«Si gotova?»

«Zakaj si takšen, Igor.»

«Prav lahko, da si pozabila.» In se je nasmehnil.

«Zakaj si takšen.»

«Prav tebi podobno bi bilo.»

«Ne, Igor, a misliš zares, da bi lahko pozabila?»

«Ne bi prisegel, da ne bi.»

«Zakaj si takšen.»

«Saj nisem. Samo šalim se.»

«Se šališ, a mislíš zares, vem.»

«Ne, res se samo šalim.»

«A nočem, da me imaš za čudno bitje, nočem in nočem.»

«Saj te nimam.»

«O, pač.»

«Samo dražim te Ne vidiš, da te dražim?»

«Pozabiti nekaj takšnega. Ali je mogoče?»

«Vse preveč pretuhtaš in preživo vse občutiš, da bi bilo mogoče. In vse tako živo opišeš, ko da se je zgodilo včeraj.»

«Viš, zdaj se spet zdi, da me dobro poznaš.»

«Saj te. A kakšen krat je, ko da ne govoriš o sebi, ampak o neki znanki iz otroških pravljic.»

«A saj sem ti rekla, da sem bila še otrok. Niti pet let nisem še imela.»

«Zelo srčkana si morala biti.»

«Bolj rožnata in sveža.»

«Ne bolj kakor zdaj.»

Se nadaljuje